

**ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION
OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES.**
World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021
17th May 2021, Monday | १७ ३, २०७८, शुक्रवार


Hon'ble Minister Parbat Gurung
MoCIT
(Chief Guest)


Mr. Hari Prasad Basyal
Secretary, MoCIT
(Special Guest)


Mr. Purushotam Khanal
Chairperson
(NTA)


Mr. Manohar Kumar Bhattarai
ICT Expert
(Presenter)

Interaction on "Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times."
Time : 11:30 AM (NPT) onwards (Zoom Room opens 11:15 AM) | Venue : Online via Zoom

Organized by

Nepal Telecommunications
Authority (NTA)

World Telecommunication & Information Society (WTISD) Day 2021

"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"

Organized By:



**Nepal
Telecommunications
Authority**

**Nepal Telecommunications Authority (NTA),
Government of Nepal, Kathmandu, Nepal**

Report Presented by:

Smart Innovation Pvt. Ltd.

Mr. Hempal Shrestha | Mr. Razan Lamsal

Mr. Nidesh Maskey | Mr. Khagendra Neupane

Ms. Simana Hitang

~*~

17 May 2021 | जेष्ठ ३, २०७८



Disclaimer

The presentation and information provided by the Resource Persons and participants, compiled in this publication do not imply the expression of any opinion on the part of the organizer Nepal Telecommunications Authority (NTA) or Smart Innovation Pvt. Ltd.

All reasonable precautions have been taken by the Smart Innovation team to verify the information contained in this publication. However, the published materials are being distributed without warranty of any kind, either expressed or implied. The responsibility for the interpretation and use of the materials lies with the reader. In no event shall Smart Innovation Pvt. Ltd. or the team members be liable for any consequences whatsoever arising from its use.

CONTENTS

CHAPTER I : WTISD 2021 - EXECUTIVE SUMMARY

- A. Summary
क. सारांश

CHAPTER II : WTISD 2021 - CELEBRATION HIGHLIGHTS

- A. Context
क. सन्दर्भ
- B. Introduction
ख परिचय
- C. WTISD 2021- The Celebration
ग. विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ - समारोह

CHAPTER III : WTISD 2021 - CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

- A. Conclusion
क. निष्कर्ष
- B. Recommendations
ख. सिफारिसहरू

THE ANNEX

- Annex 1- WTIS Day 2021 - Program Concept Note*
- Annex 2- Panel Interaction Concept Paper - "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"*
- Annex 3- WTIS Day 2021 - Program Outline*
- Annex 4- WTIS Day 2021 - Invitation to Resource Persons and Participants*
- Annex 5- Presentations*
 - I. Presentation - "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times" by Mr. Manohar Kumar Bhattarai, ICT Expert
 - II. Presentation - "ICT in Financial Sector" by Mr. Bam Bahadur Mishra, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank, GoN
- Annex 6- WTIS Day 2021 - Press Note*
- Annex 7- WTIS Day 2021 - Highlights and Media Coverage*
 - A. WTIS Day 2021 - Event Banners
 - B. WTIS Day 2021 - Event Zoom Shots
 - C. WTIS Day 2021 - Event on YouTube
 - D. WTIS Day 2021 - Event live on Facebook
 - E. WTIS Day 2021 - Interactions, Comments, Feedback and Suggestions
 - F. WTIS Day 2021 - Media Reports and Write-up
 - G. WTIS Day 2021 - Media highlights Screenshots

CHAPTER - I

WTISD 2021 - EXECUTIVE SUMMARY

A. Summary

क. सारांश



**Nepal
Telecommunications
Authority**

"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"

CHAPTER - I: WTISD 2021 - EXECUTIVE SUMMARY

~**~

A. Summary

The World Telecommunication and Information Society Day (WTISD) 2021 program concludes with the message that digital transformation is needed to tackle the problem of corona infection. The Nepal Telecommunications Authority (NTA), the regulatory body of the telecommunications sector, has drawn the attention of the government and stakeholders through a virtual program on the occasion of WTIS Day on May 17, 2021.

On the occasion of the day, NTA organized a special program on "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times". The participants in the program stressed the need to build the infrastructure of information and communication technology for the digital transformation in the current situation. Experts presented working papers at the event and panel discussions were also held among various resource persons.

Addressing the program, Hon'ble Minister of Communications and Information Technology Parbat Gurung said that the ministry would take the lead in formulating the policy and making necessary changes based on the suggestions of the experts present at the forum.

"Telecommunications services need to be more reliable in the current COVID transition. We must now make the telecom sector more reliable, and we must commit to continue in any situation and remain united to serve humanity, even as we continue to do so."

Similarly, Secretary at the Ministry of Communications and Information Technology, Hari Basyal, said that information technology was the only functional sector when no other infrastructure was working during the time of COVID. "It has been realized that the biggest thing in COVID's time is information and technology. At this critical juncture, no infrastructure other than information and technology infrastructure contributes enough."

Basyal stressed the need to reduce the 'digital divide' between urban and rural areas. According to him, "Information technology helps in maintaining good governance, transparency, and accountability in the state."

Similarly, the organizer of the program, Chairman of the Nepal Telecommunications Authority, Purushottam Khanal, said that the commitment and cooperation of all were needed for the development of the region.

"Digital transformation is not difficult if we move forward in a planned manner with commitment," Khanal said. Emphasizing that commitment should come from every private or government body, he said that he has been working for digital transformation in Nepal for a long time. He was of the view that in order to make the digital transformation successful; the policy, rules, and regulations should be clear. According to Khanal, "Unless the law makes it binding, it is difficult to achieve and the policy must be legally binding to implement it."

The message sent by ITU Secretary-General Holin Jao was also broadcast on the program. He said in his message, "Information society has emerged as a major frontline of defense against COVID-19. There have been many success stories that have highlighted the profound importance of ICT and highlighted the deep digital disparities within countries. "

ICT expert Manohar Bhattarai presented a working paper on 'Accelerating Digital Transformation in Challenging Times in Nepal'.

Stating that various plans for digital transformation have been made in Nepal, Bhattarai said that it was not clear about it and suggested that the government should clarify it. According to him, the private sector is moving ahead in the field of digital transformation but it lacks the coordination and cooperation of the government. He stressed the need to formulate necessary policies and rules for transformation through detailed study and expressed the view that political commitment is essential for this.

The panel discussion was also held on "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times".

Member Secretary of the National Planning Commission Kewal Prasad Bhandari, Spokesperson of the Ministry of Communications and Information Technology Shobha Kant Poudel, Deputy Governor of Nepal Rastra Bank Bam Bahadur Mishra, Managing Director of Nepal Telecom Dilli Adhikari, Federation of Nepalese Chambers of Commerce and Industry and Chairman of ICT Development Committee Mangesh Lal Shrestha Director of the Telecommunications Authority Meen Prasad Aryal was present. The discussion program was conducted by ICT expert Hempal Shrestha.

Speaking on the occasion, Member Secretary of the National Planning Commission Kewal Prasad Bhandari said that the 15th Plan of the National Planning Commission has paid special attention to the Information Technology sector and a policy has been

taken to provide communication access to all citizens and run industries based on communication and information technology.

Emphasizing that connectivity is important for the development of the telecom sector, Bhandari also mentioned that the use of digital technology in the world is increasing by 20 to 25 percent due to COVID. Stating that the payment service is also moving ahead as a 'financial' service, Bhandari stressed the need for the government to invest in the information technology sector.

Spokesperson of the Ministry of Communications and Information Technology Shobhakant Poudel said that technology should be given priority for our functioning and development. According to Poudel, the concerned bodies should focus on integrating the digital services provided by the government on a single platform and how to bring digital applications to consumers, how to reduce prices, and increase services.

Similarly, Bam Bahadur Mishra, Deputy Director, Nepal Rastra Bank, gave a detailed presentation on the work being done in the digital economy in Nepal. He said it was important for consumers to know how to use cheap, accessible, and easy technology. "We are moving towards full digitization but it is evolving at different levels," Mishra said.

Chairman of the ICT Development Committee of the Federation of Nepalese Chambers of Commerce and Industry, Mangesh Lal Shrestha, stressed the need for a digital economy in the country. According to Shrestha, the private sector and the government should focus on how to work together. The government alone cannot do much in digital transformation, Shrestha said, adding that the government should work with the private sector as the private sector has come a long way in this regard.

Managing Director of Nepal Telecom, Dilli Adhikari, said that digital connectivity is no longer a big problem and its consumption should be increased for proper use of technology, services, and facilities. Stating that high-speed mobile and internet services will reach most parts of the country within a few years, he said that digital literacy should be enhanced now and emphasis should be laid on the proper use of Nepali contents/services.

NTA Director Min Prasad Aryal said that the country was working in various ways for the development of telecommunications and further improvement was needed at the current level.

On behalf of the Internet Service Providers Association of Nepal (ISPAN), Chairman Sudhir Parajuli stressed the need to reduce the cost for the development of the telecommunications sector. He also drew the government's attention to the fact that more than 46 percent tax has been levied on the internet in Nepal and said that the service can be made cheaper according to the cost.

Other stakeholders and speakers at the event said that Nepal should now accelerate its pace for digital transformation. Although we have made some progress in this area, we are still lagging behind other countries. According to the ITU report of 2017, Nepal is ranked 140th on the list of ICT development. Nepal is ranked 95th in the Innovation Index and 94th in the Cyber Security Index. Although the rank has been rising a bit lately, the pace has been slow and the 'digital conversion' has not been easy, experts said at the event.

The objective of the special program on May 17 is to reduce digital discrimination by developing digital connectivity and digital foundations for rural areas with maximum emphasis on the use of information technology. The main purpose of the program was to show how we are working on digital transformation and how we have adapted to the epidemic of COVID-19.

More than 250 people were present in the virtual program conducted by the Telecommunication Authority of Nepal. The program was broadcast live from the Facebook pages of three online medias including Living With ICT, in which more than 7,000 people have watched the program so far.

क. सारांश

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस (WTISD) २०२१ कार्यक्रम, कोरोना संक्रमण को समस्या को सामना गर्न डिजिटल रूपान्तरण आवश्यक छ भन्ने सन्देशका साथ निष्कर्षमा पुगेको छ। दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (एनटीए) ले मे १७, २०२१ मा विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवसको अवसरमा एक भर्चुअल कार्यक्रम मार्फत सरकार र सरोकारवालाहरूको ध्यानाकर्षण गरेको छ ।

उक्त दिवसको अवसरमा एनटीएले “चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरणको द्रुत गति” (Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times) विषयमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। कार्यक्रममा सहभागीहरूले वर्तमान स्थितिमा डिजिटल रूपान्तरणको आवश्यकता रहेको हुँदा यसका लागि सूचना तथा संचार प्रविधिको पूर्वाधार निर्माण गर्न जोड दिए। कार्यक्रममा विज्ञहरूले कार्यपत्र प्रस्तुत गरे भने विभिन्न स्रोत व्यक्तिहरू बीच प्यानल छलफल पनि भयो।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै माननिय सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री पार्वत गुरुडले मञ्चमा उपस्थित विज्ञहरूको सुझावका आधारमा नीति निर्माण गर्न र आवश्यक परिवर्तन गर्न मन्त्रालयले नेतृत्व लिने बताउनुभयो।

उहाँले भन्नुभयो “दूरसञ्चार सेवाहरू वर्तमान कोभिड संक्रमणमा अधिक भरपर्दो हुनुपर्दछ। हामीले अब टेलिकम क्षेत्रलाई अझ भरपर्दो बनाउनुपर्दछ र हामी आफ्नो सेवा जस्तो अवस्थामा पनि जारी राख्न प्रतिबद्धता राख्दै मानव सेवाका लागि एकजुट रहौं।”

यसैगरी सञ्चार र सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिव हरि बस्यालले कोभिडको समयमा कुनै पनि अन्य पूर्वाधारले काम नगरेको बेला सूचना प्रविधि मात्र कार्यात्मक रहेको भन्दै यसलाई बहुउपयोगी र प्रभावकारी बनाउनुपर्ने बताउनुभयो । “यो COVID को समयमा सबै भन्दा ठूलो कुरा भनेको सूचना र प्रविधि हो भन्ने महसुस भएको छ । यस महत्त्वपूर्ण चरणमा सूचना तथा प्रविधिको पूर्वाधार बाहेक अरु कुनै पनि पूर्वाधारले पर्याप्त मात्रामा सहयोग गर्दैन।”

बस्यालले शहरी र ग्रामीण क्षेत्रहरू बीचमा रहेको ‘डिजिटल डिभाइड’ कम गर्नु पर्नेमा जोड दिनुभयो । उहाँको अनुसार ‘सूचना प्रविधिले राज्यमा सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता कायम गर्न सहयोग पुऱ्याउँदछ।’

त्यस्तै कार्यक्रमको आयोजक नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष पुरुषोत्तम खनालले यस क्षेत्रको विकासका लागि सबैको प्रतिबद्धता र सहकार्य आवश्यक रहेको बताउनुभयो।

“यदि हामी प्रतिबद्धतासहित योजनाबद्ध ढंगले अगाडि बढ्ने हो भने डिजिटल रूपान्तरण गाह्रो छैन,” खनालले भन्नुभयो । प्रतिबद्धता प्रत्येक निजी वा सरकारी निकायबाट आउनुपर्नेमा जोड दिँदै उहाँले आफू लामो समयदेखि नेपालमा डिजिटल रूपान्तरणका लागि काम गर्दै आएको बताउनुभयो । डिजिटल रूपान्तरणलाई सफल बनाउन नीति नियम र कानुनी तवरले पनि स्पष्ट हुनुपर्नेमा उहाँको बुझाइ थियो । खनालका अनुसार, “जबसम्म कानूनले यो बाध्यकारी गर्दैन, यो सिद्ध हुन गाह्रो छ र नीति कानुनी रूपमा बाध्य भएर यसलाई लागू गर्नुपर्दछ।”

आईटीयूका महासचिव होलिन जाओले पठाएको सन्देश पनि कार्यक्रममा प्रसारण गरिएको थियो । उहाँले आफ्नो संदेशमा भन्नुभयो “सूचना समाज कोभिड १९ बिरुद्ध रक्षाको एक मुख्य फ्रन्टलाइनको रूपमा देखा परेको छ। त्यहाँ धेरै सफलताका कथाहरू भएका छन् जसले आईसीटीको गहन महत्त्व दर्शाएको छ र देशहरू बीच यस भित्रका गहिरो डिजिटल असमानतामा स्पटलाइट देखाएका छन्।”

आईसीटी विज्ञ मनोहर भट्टराईले कार्यक्रममा ‘चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरणको गति (Accelerating Digital Transformation in challenging times)’ विषयक कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो ।

भट्टराईले नेपालमा डिजिटल रूपान्तरणका लागि विभिन्न योजनाहरू बनाइएको भए पनि यसबारे स्पष्ट हुन नसकेको बताउँदै सरकारले यसलाई स्पष्ट पार्नु पर्ने सुझाव दिनुभयो । वहाँका अनुसार निजी क्षेत्र डिजिटल रूपान्तरणको क्षेत्रमा अगाडि बढिरहेको भएपनि यसमा सरकारको समन्वय र सहकार्यको अभाव देखिएको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । वहाँले विस्तृत अध्ययन गरेर रूपान्तरणको लागि आवश्यक नीति र नियम बनाउनु पर्नेमा जोड दिँदै यसको लागि राजनीतिक प्रतिबद्धता अत्यन्त आवश्यक छ भन्ने विचार व्यक्त गर्नु भयो ।

त्यस्तै प्यानल छलफल पनि “चुनौतीपूर्ण समयमा डिजिटल रूपान्तरणको द्रुत गति” (Accelerating Digital Transformation in challenging times) विषयमा सम्पन्न भयो ।

यस प्यानल छलफलमा राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सचिव केवल प्रसाद भण्डारी, संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता शोभाकान्त पौडेल, नेपाल राष्ट्र बैंकका डेपुटी गभर्नर बमबहादुर मिश्र, नेपाल टेलिकमका प्रबन्ध निर्देशक डिल्ली अधिकारी, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, आइसिटी बिकास समितिका अध्यक्ष मंगेश लाल श्रेष्ठ, नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणका निर्देशक मीन प्रसाद अर्यालको सहभागिता रहेको थियो । छलफल कार्यक्रम आइसिटी विशेषज्ञ हेमपाल श्रेष्ठले संचालन गर्नुभएको थियो

कार्यक्रममा बोल्दै राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सचिव केवल प्रसाद भण्डारीको अनुसार राष्ट्रिय योजना आयोगको १५ औं योजनाले सूचना प्रविधि क्षेत्रमा विशेष ध्यान दिएको र सबै नागरिकलाई सञ्चार पहुँच पुर्याउन र सञ्चार र सूचना प्रविधिमा आधारित उद्योग सञ्चालन गर्ने नीति लिइएको छ।

दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि कनेक्टिभिटी महत्त्वपूर्ण छ भन्ने कुरामा जोड दिँदै भण्डारीले COVID को कारणले विश्वमा डिजिटल प्रविधिको प्रयोग २० देखि २५ प्रतिशतमा वृद्धि भइरहेको पनि उल्लेख गर्नुभयो । भुक्तानी सेवा पनि ‘वित्तीय’ सेवाको रूपमा अगाडि बढ्न लागेको जानकारी गराउँदै भण्डारीले सूचना प्रविधि क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्नेमा सरकारलाई जोड दिनुभयो ।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता शोभाकान्त पौडेलले हाम्रो कामकाज र बिकासको निम्ति प्रविधिलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनुभयो। पौडेलका अनुसार सरकारले प्रदान गर्ने डिजिटल सेवाहरू एकै प्लेटफर्ममा एकीकृत गर्ने र कसरी उपभोक्ताहरूमा डिजिटल अनुप्रयोग ल्याउने, कसरी मूल्य घटाउने र सेवाहरू बृद्धि गर्ने कुरामा सम्बन्धित निकायले ध्यान दिनुपर्नेछ ।

त्यस्तै नेपाल राष्ट्र बैंकका उप निर्देशक बमबहादुर मिश्रले नेपालमा डिजिटल अर्थव्यवस्थामा भइरहेको कामको बारेमा विस्तृत प्रस्तुतिकरण गर्नुभयो। वहाँले उपभोक्ताहरूलाई सस्तो, पहुँचयोग्य र सजिलो प्रविधि कसरी प्रयोग गर्ने भनेर जान्नु महत्वपूर्ण रहेको बताउनुभयो। "हामी पूर्ण डिजिटलाइजेशनको दिशामा गइरहेका छौं तर यो विभिन्न तहमा विकसित हुँदै जान्छ।" मिश्रले भन्नुभयो।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, आइसिटी बिकास समितिका अध्यक्ष मंगेश लाल श्रेष्ठ मुलुकमा डिजिटल अर्थव्यवस्था हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो। वहाका अनुसार निजी क्षेत्र र सरकार मिलेर कसरी काम गर्ने भन्ने कुरामा ध्यान दिइनु पर्दछ। डिजिटल रुपान्तरणमा सरकार एकलैले धेरै काम गर्न सक्दैन, निजी क्षेत्र यसतर्फ धेरै अघि बढिसकेको हुदा सरकारले निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्नुपर्ने कुरामा श्रेष्ठले आफ्नो बिचार राख्नुभयो।

नेपाल टेलिकमका प्रवन्ध निर्देशक डिल्ली अधिकारीले अब डिजिटल कनेक्टिभिटीको ठूलो समस्या नरहेको भन्दै अब प्रविधिको सहि प्रयोग, सेवा र सुविधाका कामहरूमा यसको खपत बढाउनुपर्ने बताउनुभयो। केहि वर्षभित्र देशका अधिकांश स्थानमा उच्च गतिको मोबाइल र इन्टरनेट सेवा पुग्ने बताउँदै उहाले अब डिजिटल सक्षरता बढाउनुपर्ने र नेपाली कन्टेन्टहरू/ सेवाहरूको सहि प्रयोगमा जोड दिनुपर्ने बताउनुभयो।

एनटीएका निर्देशक मिन प्रसाद अर्यालले देशमा दूरसञ्चारको विकासमा विभिन्न तरिकाले काम भइरहेको र वर्तमान स्तरमा थप सुधारको आवश्यकता रहेको बताउनुभयो। एक दशकमा नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अगाडि बढाउनु ठूलो जोडको उदाहरण दिँदै अर्यालले यसलाई अझ सुधार गर्न विभिन्न योजनाहरू अगाडि बढाइएको जानकारी गराउनु भयो।

उक्त कार्यक्रममा इन्टरनेट सेवा प्रदायक संघ नेपाल (आइस्पान) को तर्फबाट अध्यक्ष सुधीर पराजुलीले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासका लागि लागत मूल्य घटाउनु पर्नेमा जोड दिनुभयो। वहाले नेपालमा अहिले पनि इन्टरनेटमा ४६ प्रतिशतभन्दा बढी कर लगाइएको कुरामा सरकारको ध्यानाकर्षन गराउँदै लागत अनुसार सेवा सस्तो बनाउन सकिने बताउनुभयो।

उक्त कार्यक्रममा अन्य सरोकारवाला तथा बक्ताहरूले डिजिटल रुपान्तरणको लागि अब नेपालले आफ्नो गति बढाउनुपर्ने बताएका छन्। हामी यो क्षेत्रमा केहि प्रगति गरेपनि अझै अरु देशको तुलनामा पछाडी छौं। सन् २०१७ को आइटियुको रिपोर्ट अनुसार नेपाल आइसिटी बिकासको सुचीमा १४० औं स्थानमा छ। इन्नोभेशन इन्डेक्समा नेपाल ९५ र साइबर सेक्युरिटी इन्डेक्समा नेपाल ९४ औं स्थानमा रहेको छ। पछिलो समय याँक केहि माथि आइरहेको भए पनि गति सुस्त रहेकोले 'डिजिटल रुपान्तरण' सहज नभएको कार्यक्रममा बिज्ञहरूले बताएका थिए।

मे १७ मा भएको बिशेष कार्यक्रमको उद्देश्य ग्रामीण क्षेत्रका लागि डिजिटल कनेक्टिभिटी र डिजिटल फाउन्डेसनको विकास गरी सूचना प्रविधिको प्रयोगमा अधिकतम जोड दिएर डिजिटल विभेद लाई कम गर्नु हो। डिजिटल रुपान्तरणमा हाम्रो प्रयास कस्तो छ र कोभिड १९ को महामारीमा हामीले कसरि रुपान्तरण गर्यौं भन्ने मूल उद्देश्य कार्यक्रमको थियो।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण द्वारा संचालित उक्त कार्यक्रममा २५० भन्दा बढी व्यक्तिको भर्चुअल उपस्थित थियो । यस कार्यक्रम लिभिग विथ सहित विभिन्न ३ अनलाइन मिडियाको फेसबुक पेजबाट प्रत्यक्ष प्रसारण भएको थियो जसमा अहिलेसम्म ७ हजारबढीले कार्यक्रम हेरेका छन् ।

~**~

CHAPTER - II

WTISD 2021- CELEBRATION HIGHLIGHTS

A. Context

क. सन्दर्भ

B. Introduction

ख. परिचय

C. WTISD 2021 - The Celebration

ग. विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ - समारोह



"Accelerating Digital Transformation in challenging times"

CHAPTER - II: WTISD 2021 - CELEBRATION HIGHLIGHTS

~**~

A. CONTEXT

World Telecommunication and Information Society Day (WTISD) is an international day declared in November 2006 by the International Telecommunication Union Plenipotentiary Conference in Antalya, Turkey. Earlier, May 17 WTISD was celebrated on the founding day of the ITU and the day the first International Telegraph Convention was signed in 1865.

The objective of World Telecommunication and Information Society Day is to help raise awareness of the potential for the use of the Internet and other Information and Communication Technology (ICT) in society and the economy, as well as ways to reduce the digital divide.

Nepal Telecommunication Authority (NTA) is an autonomous telecommunications regulatory body established in February 1998 to create a conducive and competitive environment for the development, expansion, and operation of Nepal Telecommunication Services. Nepal became a member state of ITU in December 1957.

World Telecommunication and Information Society Day, celebrated in 193 member countries of the International Telecommunication Authority (ITU), is also celebrated in Nepal every year. The International Telegraph Union, founded 155 years ago, on the 17th of May 1865, has been instrumental in bringing about a major change in the telecommunications sector. Since May 17, 2006, World Telecommunication and Information Society Day has been celebrated around the world.

The main objective of this day is to raise the living standards of the citizens and reduce the digital divide by expanding digital services in remote areas in consultation with various stakeholders. ITU determines the use of radio spectrum around the world in the field of telecommunications and the orbits of satellites. Similarly, emphasizing the development of infrastructure by preparing technical standards, ITU has been working on broadband internet, wireless technology, TV broadcasting, and new generation network development all over the world.

क. सन्दर्भ

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस (World Telecommunication and Information Society Day -WTISD) एक अन्तर्राष्ट्रिय दिवस हो जुन नोभेम्बर २००६ मा अन्टल्या, टर्कीमा International Telecommunication Union Plenipotentiary Conference द्वारा घोषणा गरिएको हो। यस भन्दा पहिले प्रत्येक मे महिनाको १७ तारिखमा ITU को स्थापनाका दिन र १८६५ मा पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय टेलिग्राफ कन्भेन्सनमा हस्ताक्षर भएको दिनको रूपमा मनाइरहेको थियो।

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवसको उद्देश्य भनेको इन्टरनेट र अन्य सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (आईसीटी) को प्रयोगले समाज र अर्थतन्त्रमा ल्याउन सक्ने सम्भावितताका साथै डिजिटल विभेद लाई घटाउने तरिकाहरूबारे सचेतना जगाउन सहयोग गर्नु हो।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, नेपाल दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र सञ्चालनका लागि अनुकूल र प्रतिस्पर्धी वातावरण सिर्जना गर्ने उद्देश्यले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (एनटीए), फेब्रुअरी १९९८ मा स्थापित एक स्वायत्त दूरसञ्चार नियामक निकाय हो । नेपाल सन् १९५७ डिसेम्बरमा आइटियुको सदस्य राष्ट्र भएको थियो ।

International Telecommunication Authority (ITU) का १९३ सदस्य देशहरूमा मनाइने विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस हरेक वर्ष नेपालमा पनि मनाइन्छ । दुरसंचार क्षेत्रमा भएको व्यापक परिवर्तनमा १५५ वर्षअघि सन् १८६५ मे १७ मा स्थापना भएको इन्टरनेशनल टेलिग्राफ युनियनको महत्वपूर्ण दिन छ । सन् २००६ मे १७ देखि विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवसको रूपमा विश्वभर मनाउदै आइएको छ ।

यो दिवसको मुख्य उद्देश्य विभिन्न सरोकार निकायसँग छलफल गर्दै दूरदराजमा डिजिटल सेवाहरू विस्तार गरेर नागरिकको जीवनस्तर उकास्ने र डिजिटल डिभाइडलाइ कम गर्दै लान प्रयत्न गर्नु हो । आइटियुले दुरसञ्चारको क्षेत्रमा संसारभर रेडियो स्पेक्ट्रमको प्रयोग र सेटेलाइटका अर्बिटहरू (orbit) निर्धारण गर्दछ । यसैगरी विश्वभरी प्राविधिक स्टान्डर्ड तयार गर्दै पूर्वाधारको विकासमा जोड दिने आइटियुले ब्रोडव्याण्ड इन्टरनेट, वायरलेस प्रविधि, टिभी प्रसारण र नयाँ पुस्ताको नेटवर्क विकासमा समेत काम गर्दै आइरहेको छ ।

B. INTRODUCTION

ITU has been providing direct and indirect support for the development and expansion of technology in Nepal as well. ITU has been making significant contributions to the development, training, and use of digital infrastructure. In collaboration with ITU, Nepal has been emphasizing the expansion of digital connectivity using new technology.

In 2020, Nepal went through the COVID-19 crisis and this epidemic also accelerated the digital transformation of most businesses. The crisis of COVID-19 has highlighted not only the critical role of Information and Communication Technology (ICT) for the sustainable functioning of society but also the digital inequality within countries and within. Therefore, to accelerate digital transformation in challenging times, the ITU urges all its member nations to submit a report on the contribution of telecommunications / ICT and the national progress.

WTISD 2021 is an opportunity for ITU membership to continue its emphasis on digital transformation by promoting national strategies for ICT development, smart policies that encourage investment, cooperation, and partnership. With the theme of "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times", NTA planned to celebrate WTISD 2021 with a virtual program to facilitate knowledge sharing and policy dialogue from Kathmandu, Nepal.

After Nepal became a member state of ITU in December 1957 A.D. Nepal has been celebrating International Telecommunication and Information Society Day, every year since May 17, 2006 A.D. This year, there was a virtual event due to COVID, but the participants said that the event was important in terms of participation and subject matter. More than 7,000 people have watched the program on Facebook with the participation of about 250 people in direct virtual (via zoom).

WTISD 2021 sought to bring together the champions and executives leading the current digital transformation of Nepal. It is hoped that the virtual celebration will contribute to the NTA's mission and will engage its partners in expanding the goals of the Connect 2030 agenda and the certified activities required to do so, to save lives, protect the economy, and accelerate digital transformation.

ख. परिचय

नेपालमा पनि प्रविधिको बिकास र विस्तारमा आइटियुको प्रतक्ष्य तथा अप्रतक्ष्य सहयोग रहदै आएको छ । आइटियुले डिजिटल पूर्वाधारको विकास, तालिम र प्रयोगमा महत्वपूर्ण सहयोग गर्दै आइरहेको छ । आइटियुसँग सहकार्य गर्दै नेपालले नयाँ प्रविधिको प्रयोग गर्दै डिजिटल कनेक्टिभिटीको बिस्तारमा जोड दिदै आएको छ ।

सन् २०२० मा, नेपाल COVID-19 को संकटबाट गुज्यो र यस महामारीले अधिकांश व्यवसायहरूको डिजिटल रूपान्तरणलाई गति पनि दियो । COVID-19 को संकटले समाजको निरन्तर क्रियाकलापका लागि सूचना र सञ्चार प्रविधि (आईसीटी) को आलोचनात्मक भूमिकालाई मात्र प्रकाश पार्दै न तर देशहरू र भिन्नका डिजिटल असमानतालाई पनि प्रकाशमा ल्याएको छ। यसैले चुनौतीपूर्ण समयमा डिजिटल रूपान्तरणलाई गति दिन आईटीयुले आफ्ना सबै सदस्य राष्ट्रहरूलाई टेलिकम्युनिकेसन/आईसीटी को योगदान र यसबारे राष्ट्रिय प्रगति रिपोर्ट प्रस्तुत गर्न आग्रह गरेको छ ।

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ आईटीयू सदस्यताको लागि आईसीटी विकासको राष्ट्रिय रणनीति, लगानी, सहयोग र साझेदारीलाई प्रोत्साहित गर्ने स्मार्ट नीतिहरूको प्रवर्द्धन गरेर डिजिटल रूपान्तरणको लागि निरन्तर जोड दिने अवसर हो । “चुनौतीपूर्ण समयमा डिजिटल रूपान्तरणको द्रुत गति” (Accelerating Digital Transformation in Challenging Times) को विषयवस्तुमा रहेर एनटीएले काठमाडौं, नेपालबाट ज्ञान साझेदारी र नीतिगत संवादलाई सहज पार्न भर्चुअल कार्यक्रमको साथ विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ मनाएको थियो ।

मे १७ २००६ इ. स. देखि प्रत्येक वर्ष मनाइँदै आइएको यस अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार र सूचना समाज दिवस हरेक वर्ष नेपालमा पनि विभिन्न कार्यक्रम गरेर मनाउने गरिन्छ । यस वर्ष कोभिडको कारणले भर्चुअल कार्यक्रम भएको थियो तर सहभागिता र विषयको हिसाबले यो कार्यक्रम महत्वपूर्ण भएको सहभागीले बताए । झन्डै २५० जनाको प्रतक्ष्य भर्चुअल (जुम मार्फत) सहभागिता रहेको कार्यक्रम ७ हजार बढिले फेसबुकमा हेरेका छन् ।

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ ले, नेपालका डिजिटल रूपान्तरणको नेतृत्व गर्ने च्याम्पियन्स र अधिकारीहरूलाई यस भर्चुअल कार्यक्रम मार्फत एउटा साझा मंचमा ल्याउने प्रयास गरेको थियो । यो आशा गरिन्छ कि उक्त भर्चुअल उत्सवले एनटीएको उद्देश्यलाई योगदान पुयाउँछ र जीवन रक्षा, अर्थव्यवस्थाको संरक्षण, डिजिटल रूपान्तरणको गति, र कनेक्ट २०३० एजेन्डाको लक्ष्य र यस कार्यमा आवश्यक पर्ने प्रमाणित गतिविधिहरू विस्तार गर्न यसको साझेदारहरूलाई संलग्न गर्नेछ।

C. WTISD 2021 - The Celebration

On the occasion of World Telecommunication and Information Society Day 2021, the launch of the virtual program organized by the Telecommunication Authority of Nepal was conducted by Sugarika KC. The event was attended by various distinguished personalities.



Chairman of the Nepal Telecommunication Authority, Mr. Purushottam Khanal, delivered his welcome address at the program. Speaking on the occasion, he said that Digital Transformation is the process of fulfilling the desires of the consumers by refining the goods and services provided to the citizens and consumers traditionally through the consumption of high technology. Digital transformation means being able to quickly identify customers through technology

in a transparent, non-discriminatory manner and to provide services to consumers without direct contact. In his presentation, Khanal said that the old business process, culture, sales, and marketing through the highest technology should be made available to the consumers in a fast and cost-effective manner without any discrimination.

General Secretary of ITU Mr. Houlin Zhao's video message was broadcast on the program.

"Information society is now the mainstay of Covid 19's defense," Zhao said. The ITU is trying to integrate all countries into the practice of digital transformation in every aspect of business and life, Zhao said. He said that the country should now invest heavily in ICT and focus on enhancing the skills of digital citizens and enhancing our services and facilities with new technology. Zhao also suggested focusing the country on the digital economy, moving from artificial intelligence to 5G.



Wishing World Telecommunication and Information Society Day 2021, the Hon'ble Minister of the Ministry of Communications and Information Technology, Parbat Gurung, said that our communication sector should be made more organized during COVID and services should be provided alternatively from the communication sector. How many

services are we providing online now? Minister Gurung said that the government has recently given priority to online services and facilities. "We need telecommunication services to do all our services today, hence telecommunications services have become the need of the day," he said. Minister Gurung mentioned in his address that it is necessary for the Telecommunication Authority to provide easy access to telecommunication to the rural areas and to monitor it.

The Minister said that while the government is affiliated with the International Telecommunication Union, it is important for us to formulate our agendas, discuss and address the progress made by Nepal's telecommunications sector, the challenges it faces, and the problems seen in the telecommunications sector. Minister Gurung said that he hoped for suggestions from experts in transforming all the policies of the government during the current crisis of COVID-19.

Secretary at the Ministry of Communications and Information Technology, Shri Hari Prasad Basyal, informed that the Government of Nepal has recently decided to launch online connectivity programs through the government medium to reduce the digital divide.



"Now, to achieve the UN Sustainable Development Goal 2030, we need to move our information technology forward with new policies and new infrastructure, and the infrastructure and technologies we use must be sustainable," Basyal said.

Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times

Manohar K Bhattarai

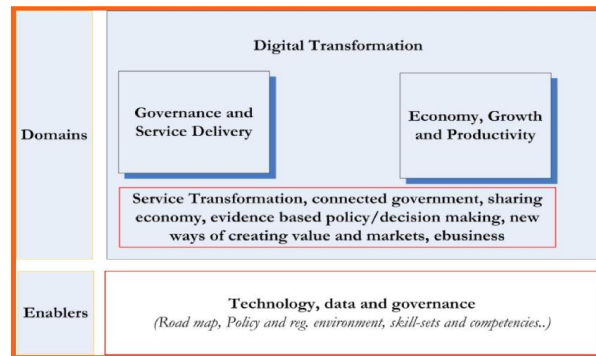
ICT expert Mr. Manohar Kumar Bhattarai gave his presentation on "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times". He said that the two key domains of digital transformation are Governance and Service Delivery; and Economic Growth and Productivity. During the presentation, he stressed that although various plans have been made

for digital transformation in Nepal, it has not been clarified and it should be clarified by the concerned bodies. He said that the government should play a smooth role in digital transformation and the private sector should also continue to coordinate and cooperate with the government. He stressed the need to formulate policies and rules through detailed study and said that political commitment was also very much needed.

Stating that work needs to be done in the identification and authentication framework, Bhattarai also informed that work is being done on the National ID and it is reaching the stage of the rollout. Due to the authenticity framework based on the National ID, if

we do not pay attention to this, the kind of transformation we are looking for in all services from banking and KYC, will not be possible.

According to Bhattarai, while digital banking and digital payment are now a priority, there is a need to debate new technologies and their use for economic growth and productivity. He said that 5G is being tested and it is very important that it is happening now and there is an encouraging and discouraging trend in this field.



Accelerating Digital transformation in Nepal

Strengthen fundamentals	<ul style="list-style-type: none"> - Universal access to broadband >> availability, quality and affordability - Drive agility and coherence in system development and deployment (Ex: SGTS, IS) - Competencies and skill-sets (HR) - Policy clarity - eCommerce, sharing economy, telemedicine - Spectrum allocation and governance - 5G, IoTs - Start-ups, innovation and disruptive technologies
Leadership and Governance	<ul style="list-style-type: none"> - Revisit institutional arrangement and mind-sets
Some quick wins?	<ul style="list-style-type: none"> - Vaccination scheduling system, contact tracing, resource sharing and optimization, EHR, telemedicine, online ed – connectivity + devices

He said that although it is difficult to use the term "regular" in online education, online education should have a slightly oversized monitoring "I see that 5G, AI, IoT, startup, innovation, and disruptive technology should be our priority and work," Bhattarai said.

"Even in 5G, when it comes to policy and reliability, there have been initiatives for a little bit of spectrum, but these are

not fully allocated scenarios. That is why something can happen in that regard and another is to give us some kind of wake-up call by a pandemic for an Electronic Health Record System (EHRS) which is very important," said Bhattarai.

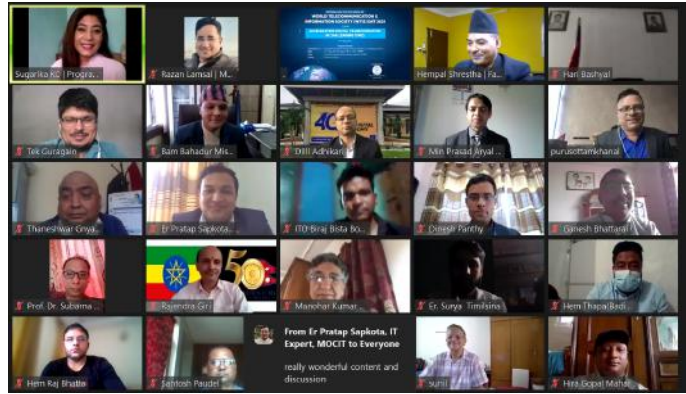
After the presentation of expert Manohar Kumar Bhattarai, discussions were held with the key resource persons present in the program. During the discussion, Mr. Hemplal Shrestha, an ICT expert, asked the resource persons how the banking and financial sector of Nepal has responded to the crisis, what is innovation, and to what extent the private sector has prioritized it and what needs to be done to 'sustain' it. Similarly, facilitator Shrestha had raised various questions such as how can we move forward now, what kind of work has been done in the last one or two years, in this sector and Nepal Telecom and other sectors and what can we expect from now.

Panel Interaction:

Mr. Kewal Prasad Bhandari, Member Secretary, National Planning Commission; **Mr. Shova Kanta Poudel**, Spokesperson of the Ministry of Communication and Information Technology; **Mr. Bam Bahadur Mishra**, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank; **Mr. Dilliram Adhikari**, Managing Director, Nepal Telecom; **Mr. Min Prasad Aryal**, Director, Nepal Telecommunications Authority; and **Mr. Mangesh Lal**

Shrestha, Chairperson, ICT Development Committee, FNCCI were present on the panel discussion.

Speaking as the first speaker on the occasion, Mangesh Lal Shrestha said that Nepal was moving ahead with three aspirations of how to build a 100 billion economy in 10 years, i.e. how to make Nepal a self-reliant economy by 2030, and create 2.2 million jobs in Nepal.



According to him, the Federation of Nepalese Chambers of Commerce and Industry (FNCCI) has conceived about 100 initiatives, of which 14 are digital-focused. He also focused on how to move forward in future technologies such as AI and robotics, as well as ICT and health care. "We will see a very differently executed economy after we come out of the pandemic," Shrestha said.

According to the Member Secretary of the National Planning Commission, Kewal Prasad Bhandari, qualitative change can be brought into the lives of the common people by ensuring access and best access to mass communication, telecommunication, and information, and technology for all citizens.

Talking about the programs of the Planning Commission, Bhandari said that the three objectives are to expand the access to communication and information technology in all the local towns, make it universal, reliable, and quality, and to increase employment by developing ICT-based industries.

"The government plans to focus on the development of Digital Nepal Information Highway, Information and Data Center, Internet Exchange Center and the entire infrastructure of information technology such as payment and e-payment from online services," Bhandari said. He stressed the need to create a foundation - digital identity.

Complaining that there are problems in procurement in the market and delays in the use of technology, he suggested that we should focus on how we can have less presence than paperless.

Speaking on the occasion, the Managing Director of Nepal Telecom, Dilli Adhikari, said that after COVID-19, the telecom has offered data packages at a very discounted rate to support public awareness and online education, which has helped make online education effective. Dilliram Adhikari complained that the telecom was facing various 'developmental' problems and challenges due to a lack of coordination from the concerned agencies.



Director of the Nepal Telecommunication Authority, Min Prasad Aryal, said that the internet fund has increased 40 times and mobile penetration has increased 6 times in the last 11 years. He informed that NEA has taken forward the work through 18 different projects to provide broadband internet connectivity in all the district community health centers, hospitals, villages, municipalities, ward offices, and other places.

According to Aryal, quality of experience is more important than the quality of service, so in terms of quality, the authority should pay attention to setting the KPI of the key performance indicators (KPIs).

Speaking on the occasion, the Spokesperson of the Ministry of Communications and Information Technology, Mr. Shova Kanta Poudel, said that technology is very important at present to sustain our impact on economic growth and sustain the economy. Poudel said that if we can solve the agenda of digital transformation and this challenge, there will be the growth of economics and also help in providing essential services. He said the ministry should focus on standard and infrastructure development of radio communication and telecommunication.

During the panel discussion, Deputy Governor of Nepal Rastra Bank Bam Bahadur Mishra gave a presentation on the progress made in digital payment and the work to be done. Mishra informed that various facilities like credit card, e-banking service, mobile banking, SMS banking, Payment System development, Nepal



Payment System Development Strategy, Licensing Policy of Payment related institution, Nepal QR Standardization Framework, and guidelines, Electronic cheque clearing, International Payment, Retail Payment System Wallet, etc. that have been brought by Rastra Bank over the past few years in Nepal. He said that as many consumers as possible need to be connected to the digital payment facility in a more affordable, accessible, and easy way so that the cost of physical cash printing will also be reduced. Mishra is confident that the cost of interoperability will be reduced after the construction of the current National Switch and the interoperable process between one gateway and another gateway will be easier accordingly.

Former Minister Ganesh Shah, President of Spain Sudhir Parajuli, and other experts in the field spoke on the need for digital transformation and the government's work to be done at a faster pace.

Mr. Purushottam Khanal, Chairman of the Nepal Telecommunication Authority, made the closing remarks at the three-hour program. "We have the infrastructure that can still be expanded, the quality of which can still be enhanced, making it clear that all government leaders need to commit," Khanal said. He said that the ITU has relevantly assessed the current odd situation like COVID-19 and the proposed slogan in this challenging time is correct. Khanal said that the Nepal Telecommunications Authority would play a leading role in digital transformation.



ग. विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ - समारोह

विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ को अवसरमा नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण द्वारा आयोजित भर्चुअल कार्यक्रमको सुरुवात कार्यक्रम संचालिका सुगारिका के.सी. द्वारा भयो । कार्यक्रममा विभिन्न विशिष्ट व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति भएको उक्त कार्यक्रममा कार्यक्रम संचालिकाले आशन ग्रहण गराए पश्चात राष्ट्रिय गान बजाएर कार्यक्रमलाई औपचारिकता प्रदान गरियो ।



नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणका अध्यक्ष श्री पुरुषोत्तम खनालले कार्यक्रममा आफ्नो स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो । कार्यक्रममा बोल्दै वहाँले डिजिटल रूपान्तरण भनेको यस प्रक्रियामा विशेषगरी परम्परागत शैलीबाट नागरिक र उपभोक्ताहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको वस्तु तथा सेवालाई उच्च प्रविधिको उपभोग मार्फत परिष्कृत गरी उपभोक्ताको चाहना पुरा गर्नु रहेको बताउनुभयो । डिजिटल रूपान्तरण बिना भेदभाव, पारदर्शी तरिकाले छिटोछरितो

रूपले प्रविधि मार्फत नै उपभोक्ताको पहिचान गरी प्रतक्ष्य सम्पर्क बिना नै उपभोक्तालाई सेवा सुबिधा उपलब्ध गराउन सक्ने सामर्थ्य राख्ने भन्ने बुझिन्छ । खनालले प्रस्तुति राख्दै राज्य भित्रका पुरातन व्यवसायिक प्रक्रिया, संस्कार उपभोक्ताको चाहनालाई उच्चतम प्रविधिमार्फत बिक्रीवितरण तथा बजार व्यवस्थाका कार्यहरू बिना भेदभाव तरिकाले छिटोछरितो तथा लागत प्रभावी तरिकाले उपलब्ध गराउनुपर्ने जानकारी गराउनुभयो ।

कार्यक्रममा आईटीयूका का महासचिव होलिन जाओको भिडियो संदेश कार्यक्रममा प्रसारण गरिएको थियो । जाओले “सूचना समाज अहिले कोभिड १९ को डिफेन्सको लागि मुख्य आधारहरू भएको बताउनुभयो । आइटियुले सबै देशहरूलाई एकिकृत गर्दै व्यापार र जीवनको हरेक पक्षमा डिजिटल रूपान्तरणको अभ्यास गराउने प्रयास गरिरहेको जाओले बताए । अब देशले आइसिटीमा व्यापक लगानी गर्दै डिजिटल नागरिकमा सीप बढाउने र नया प्रविधिसंगै हाम्रा सेवा र सुबिधाहरू बढाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने उहाको भनाइ थियो । जाओले आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्सदेखि फाइभजीको बाटोमा जादै देशलाई डिजिटल इकोनोमीमा केन्द्रित गर्न सुझाव पनि दिनुभयो ।



विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ को शुभकामना दिँदै कार्यक्रममा संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका माननीय मन्त्री पार्वत गुरुङले “कोभिडको बेलामा हाम्रा संचार क्षेत्रलाई अझ व्यवस्थित गर्नुपर्ने, संचार क्षेत्रबाट वैकल्पिक रूपमा सेवा दिनुपर्ने भनाइ राख्नुभयो । हामीले कतिपय सेवाहरू अहिले अनलाइन मार्फत दिइरहेका छौ । पछिल्लो समय सरकारले अनलाइन सेवा र सुबिधाहरू प्राथमिकताको साथ अघि बढाएको मन्त्रि



गुरुडले बताउनुभयो । हामीले हाम्रा सबै सेवाहरू आज दूरसञ्चार सेवाले नै गर्नु पर्छो भन्दाखेरी दूर सञ्चार सेवा आजको आवश्यकता भएको अत्यन्तै महसुस भएको उहाको भनाइ थियो । अब गुणस्तरीय सेवा हरेक नागरिकले पाउनेगरि निकायहरूले काम गर्नुपर्ने र यसको लागि दुरसंचार प्राधिकरणले ग्रामिण क्षेत्रसम्म दुरसंचारको सहज पहुँच पुर्याउन र त्यसको अनुगमन गर्न जरुरी रहेको मन्त्रि गुरुडले सम्बोधनमा उल्लेख गर्नुभयो ।

अन्तराष्ट्रिय दूरसञ्चार संघसँग सरकार आबद्धता भइराख्दा खेरि पक्कै पनि नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रले पनि गरेका प्रगतिहरू, यसले भोग्नु परेका चुनौतिहरू र दूरसञ्चार क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरूको सन्दर्भमा पनि हाम्रा एजेन्डाहरूलाई हामीले तयार गर्ने, अन्तरक्रियामा छलफल गर्ने र यसलाई हामीले समाधान गर्ने तर्फ जानु जरुरी रहेको मन्त्रीको भनाइ थियो । अहिलेको कोभिड-१९ को यो संकटको बेलामा सरकारका सबै नीतिहरूलाई रुपान्तरित गर्ने काममा विज्ञहरूबाट सुझावको आशा गरेको कुरा मन्त्रि गुरुडले व्यक्त गर्नुभयो ।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिव श्री हरि प्रसाद बस्यालले डिजिटल डिभाइड (ग्याप) कमी गर्नका लागि नेपाल सरकारले भर्खरै निर्णय गरेअनुसार सरकारी माध्यमबाट नै सूचना प्रभावका लागि अनलाइन माध्यमको रुपमा जोडिने कार्यक्रमहरू अगाडि बढाएको जानकारी कार्यक्रममा गराउनुभयो ।



अहिले हामीले संयुक्त राष्ट्र दिगो विकास लक्ष्य २०३० को जुन लक्ष्य छन त्यसलाई प्राप्त गर्नलाई हाम्रा सूचना प्रविधिलाई नयाँ नीतिका साथ नयाँ पूर्वाधारका साथ अघि बढाउनुपर्छ र हामीले प्रयोग गरेका पूर्वाधार र प्रविधिहरू दिगो रुपमा सञ्चालन योग्य हुनुपर्छ भन्नेमा बस्यालले जोड दिनुभयो ।

Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times

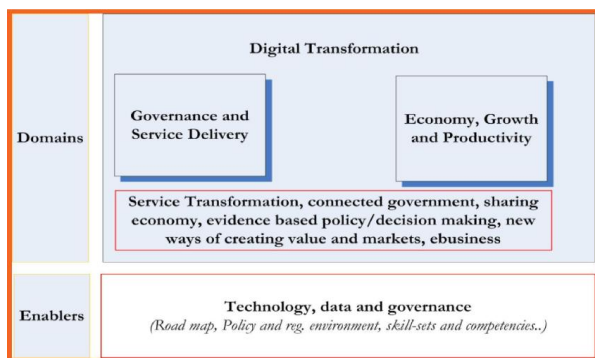
Manohar K Bhattarai

आइसिटी विज्ञ श्री मनोहर कुमार भट्टराईले कार्यक्रममा “चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रुपान्तरणको गति” (Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times) विषयमा रहेर आफ्नो प्रस्तुतीकरण दिनुभएको थियो । वहाँले डिजिटल रुपान्तरणका दुईवटा प्रमुख क्षेत्र (डोमेन) हरू शासन र सेवा व्यवस्थापन (डेलिभरी) र आर्थिक बृद्धि र उत्पादकता रहेको बताउनुभयो । प्रस्तुतिका क्रममा वहाँले नेपालमा डिजिटल रुपान्तरणका लागि विभिन्न योजनाहरू बनाइएको भए पनि यसबारे स्पष्ट हुन नसकेको र यसलाई सम्वन्धित सरोकार निकायहरूले स्पष्ट

पार्नुपनेमा जोड दिनु भयो । डिजिटल रुपान्तरणमा सरकारले सहज भूमिका खेल्नु पर्ने र निजी क्षेत्रले पनि सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै जानुपर्ने बताउनुभयो । वहाँले विस्तृत अध्ययन गरेर नीति र नियम बनाउनु पर्नेमा जोड दिँदै राजनीतिक प्रतिबद्धता पनि अत्यन्त आवश्यक रहेको कुरा कार्यक्रममा बताउनुभयो ।

पहिचान र प्रमाणीकरण फ्रेमवर्क मा काम हुनुपर्ने जरुरी देखेको भन्दै भट्टराईले राष्ट्रिय परिचय पत्र (National ID) मा काम भैरहेको र रोलआउट (rollout) गर्ने स्थितिमा पनि पुगिरहेको जानकारी समेत गराउनुभयो । राष्ट्रिय परिचय पत्रमै आधारित रहेर प्रमाणीकरण फ्रेमवर्क भएका कारण, यस कुरामा ध्यान दिएनौ भने बैंकिंग र केवाईसी देखि लिएर तमाम सर्भिस डेलिभरीमा जुन किसिमका रुपान्तरण खोजि रहेका छौ, यो सम्भव नहुने बताउनुभयो ।

ई-कॉमर्स र ई-व्यापार मा धेरै कुरा अहिले बजार अर्थव्यवस्थाले हाँकि गरिरहेकाले पूर्ण रुपमा ई-कॉमर्स इकोसिस्टमको हिसाबले कसरी भुत्तानी (पेमेन्ट), सामनहरुको वितरण प्राथमिकता, ग्राहक प्राथमिकता कसरी नियंत्रणगर्ने र उपभोक्ता संरक्षणका कुराहरु देखि लिएर सबै इकोसिस्टमको तत्वलाई कसरी ठाँउमा लिएर आउन सकिन्छ त्यस कुरामा ध्यान राख्नु पर्ने जरुरी रहेको भट्टराईले धारणा राख्नुभयो ।

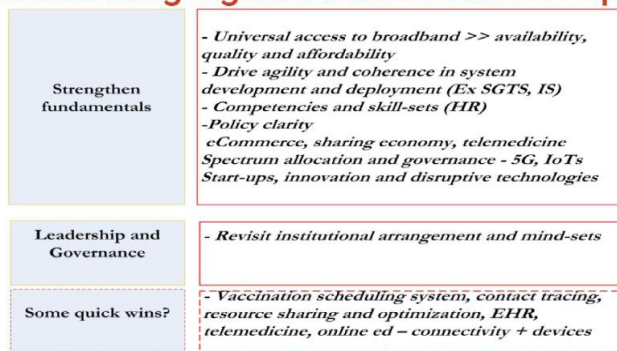


भट्टराईका अनुसार अहिले डिजिटल बैंकिंग र डिजिटल भुत्तानीको कुरा प्राथमिकतामा रहेको अवस्थामा आर्थिक बृद्धि उत्पादकताका लागि नया प्रविधि र यसको प्रयोगमा बहस हुन जरुरी रहेको छ । वहाँले 5G को परिक्षण हुँदै गरेको र हुन पनि अत्यन्तै जरुरि रहेको छ भन्दै अहिले यस क्षेत्रमा प्रोत्साहन दिने वा हतोत्साहित गर्ने प्रवृत्ति देखिएको कुरा व्यक्त गर्नुभयो ।

वहाँको बिचारमा अनलाइन शिक्षालाई 'नियमित' भन्ने परिभाषा प्रयोग गर्न अलि गाह्रै भएतापनि अनलाइन शिक्षाको थोरै माथिबाट निगरानी हुनुपर्ने बताउनुभयो । "मैले 5G, AI, IoT, startup, innovation, र disruptive technology मा हामीहरुको प्राथमिकता र कार्य हुनुपर्ने मैले देख्छु" भट्टराईले भन्नुभयो ।

"5G मा पनि नीति र विश्वसनीयताको कुरा गर्दाखेरि अलिकति स्पेक्ट्रम (spectrum) को लागि पहल भएको छ तर यी स्पेक्ट्रम (spectrum) पुरै विनियोजित गरेको परिदृश्य छैन। त्यसकारण पनि त्यो हिसाबले केही हुनसक्छ र अर्को तत्कालै अब हामीलाई यो महामारीले केही किसिमको यो चेताउनी दिने हो भने चाहिँ एउटा इलेक्ट्रॉनिक स्वास्थ्य रेकर्डि प्रणाली (EHRS) चाहिँ एकदम नै महत्वपूर्ण छ" भट्टराईले भन्नुभयो ।

Accelerating Digital transformation in Nepal



विज्ञ मनोहर कुमार भट्टराईको प्रस्तुती पश्चात कार्यक्रममा उपस्थित प्रमुख श्रोत व्यक्तिहरूसँग छलफल चलाइएको थियो । उक्त छलफलमा आइसिटी विज्ञ श्री हेमपाल श्रेष्ठले श्रोत व्यक्तिहरुमाझ कोभिड संकटको बेलामा नेपालको बैंकिङ तथा फाइनान्सियल क्षेत्रहरुले कसरी यसलाई प्रतिक्रिया गर्दै छ, नवीनता (इन्नोभेशन) के हो र निजि क्षेत्रले यसलाई के हदसम्म प्राथमिकतामा राखेको छ र यसलाई दीगो गर्न के गर्न आवश्यक छ भन्नेकुरामा बक्ताहरूसँग प्रश्न गर्नुभएको थियो । यसैगरी सहजकर्ता श्रेष्ठले अब हामी कसरी अगाडि बढ्न सकिन्छ, र बिगतको १-२ वर्षमा यो क्षेत्रमा र नेपाल टेलिकम तथा लगायत अरु क्षेत्रहरुमा के कस्तो कामहरु नयाँ रूपमा भएको छ, र अबको अपेक्षा हामीले के राख्न सकिन्छ, जस्ता विभिन्न जिज्ञासाहरु उजागर गर्नुभएको थियो ।

प्यानल छलफल:

प्यानल छलफलमा राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सचिव श्री केवल प्रसाद भण्डारी, संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता श्री शोभाकान्त पौडेल, नेपाल राष्ट्र बैंकका डेप्युटी बम बहादुर मिश्र, नेपाल टेलिकमका कार्यकारी निर्देशक श्री डिल्लीराम अधिकारी, नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणका निर्देशक श्री मिन प्रसाद अर्याल र नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघ, आइसिटी बिकास समितिका सभापति मंगेश लाल श्रेष्ठले आ-आफ्नो भनाइ तथा सुझावहरु कार्यक्रममा राख्नु भएको थियो ।

प्रथम बक्ताको रूपमा कार्यक्रममा बाल्दै मंगेश लाल श्रेष्ठले १० वर्षमा नेपाललाई कसरि १०० बिलियन डलरको अर्थव्यवस्था बनाउन सकिन्छ अर्थात् २०३० सम्ममा नेपाललाई कसरी आत्मनिर्भर अर्थव्यवस्था बनाउन सकिन्छ र नेपालमा कसरि २.२ मिलियनको रोजगारीको सिर्जना गर्न सकिन्छ भन्ने ३ वटा कुराको आकांक्षामा अगाडी बढीरहेको जानकारी गराउनुभयो ।

वहाँका अनुसार नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघले लगभग १०० वटा पहलहरु ल्याइसकिएको जसमा १४ वटामा डिजिटल क्षेत्रमा केन्द्रित पहलहरु छन् । फ्युचर टेक्नोलोजीहरु जस्तै AI र Robotics हरुमा पनि कसरी अघाडी बढ्न सकिन्छ भन्नेका साथै आइसिटी र हेल्थ केयरमा पनि निकै कार्यक्रम केन्द्रित गरेको जानकारी दिनुभयो । महासंघमा डिजिटल नेपाल केन्द्रित उप-समिति बनाएको बताउँदै श्रेष्ठले "हामी महामारीबाट बाहिर आए पछि हामी एकदमै भिन्न कार्यान्वयन भएको अर्थव्यवस्था देख्नेछौं" भन्नुभयो ।



राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सचिव श्री केवल प्रसाद भण्डारीका अनुसार आमसंचार, दुरसंचार र सूचना र प्रविधिमा सबै नागरिकको पहुँच तथा उचतम पहुच सुनिश्चित गरेर आम नागरिकको जीवनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ । योजना आयोगका कार्यक्रमहरुको बारेमा बताउँदै भण्डारीले सबै स्थानीय नगरमा संचार र सूचना प्रविधि को पहुँच विस्तार गर्ने र यसको मध्यमबाट सर्वासुलाव, भरपर्दो र गुणस्तरीय बनाउने, आइसिटीमा आधारित उद्योगको विकास गरि रोजगारी वृद्धि गर्ने यी ३ वटा उदेश्यहरु रहेको बताउनुभयो ।

"डिजिटल नेपाल सूचना महामार्ग, इन्फर्मेसन एंड डेटा सेन्टर र इन्टरनेट एक्सचेन्ज सेन्टरको विकास तथा अनलाइन सेवाबाट भुक्तानी, ई-भुक्तानी (e-payment) जस्ता सूचना प्रविधिका सम्पूर्ण पूर्वाधार विकासमा सरकारले जोड दिने योजना रहेको भण्डारीले बताउनुभयो। डिजिटल पहिचानमा काम गर्न नसकिएको कारणले थुप्रै प्रश्नहरू आएको बताउँदै वहाले पहिला फाउन्डेसन - डिजिटल पहिचान बनाउनु पर्नेमा जोड दिनुभयो ।

बजारमा खरीद प्रक्रियामा (प्रोक्युमेन्ट) समस्या भएको र प्रविधिको प्रयोगमा ढिलासुस्ती हुनेगरेको गुनासो व्यक्त गर्दै वहाँले कम कागज (paper-less) भन्दा पनि हामी प्रत्यक्ष उपस्थिति बिना (प्रिजेन्सलेस/ presence less) कसरि हुन सक्छौं त्यसमा ध्यान दिन पर्छ भन्ने सुझाव भण्डारीले दिनुभयो ।

कार्यक्रममा बोल्दै नेपाल टेलिकमका प्रवन्ध निर्देशक डिल्लीराम अधिकारिले कोभिड-१९ पछि टेलिकमले सार्वजनिक जागरूकता र अनलाइन शिक्षालाई सहयोगगर्नको निम्ति एकदमै छुट्टामा डेटा पेक अफरहरू दिएको, जसले गर्दा अनलाइन शिक्षा प्रभावकारी हुन सहयोग गरेको बताउनुभयो । डिल्लीराम अधिकारीले संरचना बनाउँदा खेरि सम्बन्धित निकायहरूबाट समन्वय नभएको हुँदा विभिन्न विकासमात्मक (डेभलपमेन्टल) समस्या र चुनौतिहरू टेलिकमले भोग्नु परिरहेको गुनासो गर्नुभयो ।



नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणका निर्देशक मिन प्रसाद अर्यालले विगत करिब ११ वर्षबाट अहिले सम्म इन्टरनेटको कोष ४० गुणाले वृद्धि भएको र मोबाइल पेनेट्रेशन करिब ६ गुणाले बढेको पाइएको जानकारी गराउनुभयो । वहाँले सबै जिल्लाका सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र, हस्पिटल, गाउँपालिका, नगरपालिका, वडा कार्यालय लगायतका ठाउँमा broadband internet connectivity पुर्याउनका लागि

प्राधिकरणले विभिन्न १८ वटा आयोजनाहरूको मार्फत काम अगाडि बढाएको कार्यक्रममा जानकारी राख्नुभयो ।

अर्यालका अनुसार सेवाको गुणस्तर भन्दापनि अनुभवको गुणस्तर बढी महत्वपूर्ण भएको कारणले गर्दा गुणस्तरमा पनि प्राधिकरणले त्योसँग सम्बन्धित Key Performance Indicator (KPI) हरू जे छन् त्यसको KPI निर्धारण गर्ने कुरामा प्राधिकरणले ध्यान दिनुपर्ने अवस्था रहेको बताउनुभयो ।

छलफलमा बोल्दै संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता श्री शोभाकान्त पौडेलले यो हाम्रो प्रभाव अर्थव्यवस्था बृद्धि र अर्थव्यवस्थालाई टिकाउ गर्नलाई अहिलेको बेलामा प्रविधि एकदमै महत्वपूर्ण रहेको कुरा प्रस्ट पार्नुभयो । वहाँले डिजिटल रूपान्तरणको एजेन्डा र यो चुनौतीलाई समाधान गर्न सक्थौं भने अर्थव्यवस्थाको बृद्धि पनि हुनेछ र आवश्यक सेवा प्रदान गर्न पनि मद्दत पुग्ने विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

उहाँले रेडियो संचार र दूरसंचारको स्तर र पूर्वाधार विकासमा मन्त्रालयले ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

प्यानल छलफलकै बिचमा नेपाल राष्ट्र बैंकका डेप्युटी गभर्नर बम बहादुर मिश्रले डिजिटल पेमेन्टमा भएको प्रगति र गर्नुपर्ने कामहरूको बारेमा आफ्नो प्रस्तुतीकरण दिनुभएको थियो ।

विगत केहि वर्षबाट नेपालमा क्रेडिट कार्ड, ई-बैंकिंग सेवाहरु, मोबाइल बैंकिंग, एसएमएस बैंकिंग, भुक्तानी प्रणाली विकास, नेपाल भुक्तानी प्रणाली विकास रणनीति, भुक्तानी सम्बन्धित संस्थानहरुको इजाजतपत्र नीति, नेपाल क्यूआर मानकीकरण फ्रेमवर्क र दिशानिर्देश, इलेक्ट्रोनिक चेक क्लियरिंग, अन्तर्राष्ट्रिय भुक्तानी, खुद्रा भुक्तानी प्रणाली वालेटहरु आदि जस्ता विभिन्न सुविधाहरु राष्ट्र बैंकले ल्याएको मिश्रले जानकारी दिनुभयो । जतिसक्दो उपभोक्ताहरुलाई अझ सस्तो, सुलभ, सजिलो तरिकाले डिजिटल पेमेन्ट सुबिधामा जोड्नुपर्ने र भौतिक नगद मुद्रा छपाईमा सुधार आउनुको साथै खर्च पनि घट्टे कुरा बताउनुभयो । अहिले भैरहेको National Switch को निर्माण सकीसकेपछि इन्टरओपेरेबिलिटी (interoperability) को खर्च पनि घट्टे र त्यसअनुरूप एउटा गेटवे र अर्को गेटवे बिचको अन्तर्क्रियात्मक प्रक्रियामा पनि सजिलो हुनेमा मिश्र विश्वस्त हुनुहुन्छ ।



कार्यक्रममा पुर्व मन्त्रि गणेश शाह, आइस्पानका अध्यक्ष सुधिर पराजुली र अन्य यस क्षेत्रका बिज्ञहरुले डिजिटल रुपान्तरणको आवश्यकता र द्रुत गतिमा गर्नुपर्ने सरकारको कामहरुको बारेमा विचार रहेका थिए ।

करिब ३ घण्टा संचालन भएको उक्त कार्यक्रममा समापन मंतव्य नेपाल

दुरसंचार प्राधिकरणका अध्यक्ष श्री पुरुषोत्तम खनालले राख्नुभयो । “हामीसँग पूर्वाधार छ विस्तार अझै गर्न सकिन्छ, यस्को गुणस्तर अझै बढाउने काम गर्न सकिन्छ भन्ने प्रष्ट पाई सम्पूर्ण सरकारी नेतृत्वकर्ताहरुले प्रतिबद्धता गर्न जरुरी रहेको” खनालले बताउनुभयो । ITU ले सान्दर्भिक रुपमा अहिलेको COVID जस्तो बिसम परिस्थितीलाई समेत मूल्याकन गरेर यो चुनौतीपूर्ण समयमा राखेको नारा सहि रहेको बताउँदै दुरसंचार प्राधिकरणले डिजिटल रुपान्तरणमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्ने खनालले बताउनुभयो ।

~**~

CHAPTER - III
WTISD 2021 -
CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

A. Conclusion
क. निष्कर्ष

B. Recommendations
ख. सिफारिसहरू

"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"

CHAPTER - 3: WTISD 2021 - CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

~**~

A. CONCLUSION

World Telecommunication and Information Society Day (WTISD) Day, celebrated on May 17, was celebrated this year as well as this year with the theme "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times" with more than 250 participants.

Minister for Communications and Information Technology Hon'ble Mr. Parbat Gurung, Secretary Mr. Hari Prasad Basyal, Mr. Purushottam Khanal, Chairman of the Nepal Telecommunications Authority, panelist, and other high officials, domain champions, and stakeholders expressed their solidarity on the occasion of the WTISD 2021.

General Secretary of ITU Mr. Houlin Zhao also suggested Nepal for moving forward by adopting new technologies in digital transformation.

Minister for Communications and Information Technology, Hon'ble Parbat Gurung expressed his solidarity in Nepal's effort to walk along with the progress of the information and communication sector as adopted by the developed countries of the world.

Secretary of the Ministry of Communications and Information Technology, Mr. Hari Prasad Basyal, emphasised the need to promote information technology with new policies and new infrastructure and stressed on sustainable implementation of the existing infrastructure and technologies. He informed that the government has initiated many initiatives realizing the contribution of information technology reducing the digital divide for the overall economic and social transformation.

ICT expert Mr. Manohar Kumar Bhattarai through his presentation drew the government's attention to the need for immediate work on identification and authentication framework for digital transformation. He said e-commerce and e-business were playing a big role in the nation's economy and needed to work on policy reforms.

The speakers in the panel interaction gave suggestions about the work and priorities of Nepal in digital transformation. The essence of the program was to put digital technology in the planning and priority along with the reform of policy system, law, and policy. In Nepal, there is a need to work with digital connectivity by building a strong foundation of the digital foundation. Citing many examples of government

schemes failing to succeed due to lack of study, data, and initiative, the speakers said that the government now needs to "leapfrog" the sector.

Representatives of the organizations representing the private sector said that the necessary investment should be expanded in coordination with the private sector to bring the Digital Nepal Framework 2019 into full implementation. Stakeholders said that the government's slogan was one of a kind but the implementation was different, adding that the 40 percent tax levied on the internet would create problems in access expansion. The government has an important role to play in the development of digital startups, innovation and entrepreneurship ecosystems, so the government needs to move forward with the goal of the digital economy.

COVID-19 has led to an increase in digital education, digital payments, but for digital transformation, the government needs to be able to connect every citizen to convenient, simple, and technology-friendly service facilities. Stakeholders and experts have been emphasizing that the government should move ahead by increasing investment along with additional plans and programs to make the ongoing efforts more effective. The 3 hours program concluded with the message that digital transformation is needed to tackle the problem of corona infection and following recommendations are important milestones for its implementation.

क. निष्कर्ष

१७ मे का दिन मनाइने विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज (WTISD) दिवस, सधैँ यस वर्ष पनि "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times" भन्ने विषयमा केन्द्रित रहेर नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको आयोजनामा भर्चुअल माध्यमबाट २५० भन्दा बढी व्यक्तिको उपस्थितिमा भब्यताका साथ मनाइयो ।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका मन्त्री माननीय पार्वत गुरुङ, सचिब हरि प्रसाद बस्याल, नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणका अध्यक्ष श्री पुरुषोत्तम खनाल, अन्य वक्ता, विभिन्न उच्च पदाधिकारीहरु, डोमेन च्याम्पियनहरु र सरोकारवालाहरुले विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ को अवसरमा एकताबद्धता व्यक्त गर्नुभयो

आईटीयूका (ITU) महासचिव होलिन जाओले डिजिटल रुपान्तरणमा नयाँ प्रविधिहरु आत्मसाथ गरेर नेपालले आगाडी बढ्न सुझाव दिनुभयो ।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका मन्त्री माननीय पार्वत गुरुङले सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रमा नेपालले विश्वको विकसित देशहरुले लिएको सूचना प्रविधिसँगै दौडने प्रयत्न गरिरहेको र सँगै यात्रा गर्ने प्रयत्न गरिरहेकामा एकताबद्धता व्यक्त गर्नुभयो।

संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिव श्री हरि प्रसाद बस्यालले सूचना प्रविधिलाई नयाँ नीतिका साथ नयाँ पूर्वाधारका साथ अघि बढाउनुपर्ने र प्रयोग गरेका पूर्वाधार र प्रविधिहरु दिगो रुपमा सञ्चालन योग्य हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो । डिजिटल डिभाइड कम गर्दै समग्र आर्थिक र सामाजिक रुपान्तरणमा सूचना प्रविधिलाइ प्रयोग गर्नुपर्ने र यसको लागि सरकारले धेरै कामहरु थालनी गरिसकेको सचिव बस्यालले जानकारी दिनु भयो।

आइसिटी विज्ञ श्री मनोहर कुमार भट्टराईले कार्यक्रममा आफ्नो प्रस्तुतीकरण दिँदै डिजिटल रुपान्तरणका लागि पहिचान र प्रमाणीकरण फ्रेमवर्क मा तत्काल काम हुनु पर्नेमा सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनुभयो । उहाँले ई-कॉमर्स र ई-व्यापारले अहिले राष्ट्रको अर्थतन्त्रमा ठुलो भूमिका खेलिरेहेको हुनाले यसमा नीतिगत सुधार सहित काम गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

प्यानल छलफलमा सहभागी वक्ताहरुले डिजिटल रुपान्तरणमा नेपालले गर्नुपर्ने काम र प्राथमिकताको बारेमा सुझावहरु दिनुभएको छ । नीतिगत व्यवस्था, कानून र पोलिसीमा सुधारसंगै योजना र प्राथमिकतामा डिजिटल प्रविधिलाइ राख्नुपर्ने कार्यक्रमको निचोड थियो । नेपालमा डिजिटल कनेक्टिभिटीसँगै डिजिटल फाउन्डेसनको बलियो आधार बनाएर काम गर्नुपर्ने अवस्था छ । सरकारले विभिन्न योजना ल्याए पनि अध्यन, तथ्यांक र अग्रसरताको कमीले सफल हुन नसकेका धेरै उदहारणहरु प्रस्तुत गर्दै बक्ताहरुले अब सरकारले यो क्षेत्रमा 'लिपफ्रग' गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको बताए ।

डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क २०१९ पूर्ण कार्यन्वयनमा ल्याउन निजि क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै आवश्यक लगानी विस्तार गर्नुपर्नेमा निजि क्षेत्रलाइ प्रतिनिधित्व गरेका संस्थाका प्रतिनिधिहरुको भनाइ थियो । सरकारको नारा एक किसिमको तर कार्यान्वयन फरक किसिमको देखिएको, इन्टरनेटमा लगाएको ४० प्रतिशत बढी कर लगायतका कुराले पहुच विस्तारमा समस्या हुने सरोकारवालाको भनाइ थियो । डिजिटल स्टार्टअप, इन्भेष्टमेन्ट र

उद्यमशिलताको इकोसिस्टम विकासमा सरकारको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ यसकारण सरकारले डिजिटल इकोनोमीको लक्ष्य लिएर अगाडी बढ्नुपर्ने छ ।

कोभिड १९ को कारण डिजिटल शिक्षा, डिजिटल पेमेन्टको कुराहरुमा बढोतरी भएको छ तर डिजिटल रुपान्तरणको लागि सरकारले हरेक नागरिकलाई सहज, सरल र प्रविधिमैत्री सेवा सुबिधामा जोड्न सक्नुपर्ने हुन्छ । यसतर्फ भैरहेका प्रयासलाई अझ प्रभाकारी बनाउदै सरकारले थप योजना, कार्यक्रमसंगै लगानी बढाएर अघि बढ्नुपर्ने सरोकारवाला तथा बिज्ञहरुको जोड रहेको छ । करिब ३ घण्टा संचालन भएको उक्त विश्व दूरसंचार तथा सूचना समाज दिवस २०२१ कार्यक्रम, कोरोना संक्रमण को समस्या को सामना गर्न डिजिटल रुपान्तरण आवश्यक छ भन्ने सन्देशका साथ निष्कर्षमा पुगेको छ र निम्न सिफारिसहरु यसको कार्यान्वयनको लागि महत्वपूर्ण माइलस्टोनहरु हुन्।

B. RECOMMENDATIONS:

1. It is necessary to study the success/failure of various campaigns/schemes launched by the government in the effort of digital transformation. Adequate study of statistics is essential when planning.
2. Government service delivery requires connected governance. It is necessary to focus on how to get government services and facilities more easily than who is providing what services.
3. We have not been able to focus on data, data is being collected everywhere, but an integrated system of data and secure access to services and facilities are needed.
4. E-commerce, digital startups, e-business, and innovations need to think differently and bring the necessary policies and programs in a way that is open but regulated rather than over-regulated.
5. To transform the flow of public services, it seems necessary to work towards how to make the presence-less service effective.
6. Emerging technologies like AI, Blockchain, IoT, 5G need to be considered to prepare the future workforce and work accordingly and prepare skilled manpower. It is necessary to immediately start working on emerging technologies to focus on competition and economic growth.
7. Connectivity may no longer be a problem, but since all our services and facilities, education, and health are dependent on it. Hence it is important to focus and work on to make it qualitative, effective, and affordable.
8. With connectivity, it is necessary to break the device ownership access barrier. The same attention should be paid to the use of quality devices/products in technology-friendly services.
9. The digital payment ecosystem needs to go strong. The digital payment service has been the most used in the recent epidemic of COVID-19, so its ecosystem needs to be strengthened. National payment gateways and switches are needed. There are various banks, wallets, and cards for which it is also necessary to create interoperability.
10. There needs to be an Identification Authentication Framework. It is very necessary for the transformation. Identification is a big issue in the banks and other institutions. The service seekers are still facing problems from banks in the name of KYC.
11. Digital literacy has become equally important. As more services and facilities are included, it will not bear fruit if we do not pay proper attention to digital literacy. Digital

literacy can be made effective in collaboration with the government and the private sector.

12. A new e-commerce policy is being drafted, but it needs to be further reviewed. To develop an e-commerce ecosystem, it is necessary to pay attention to everything from the policy to the delivery mechanism.

13. Along with its infrastructure and new technologies in the telecommunication sector in the world, Nepal should also work parallelly to build the suitable infrastructure, formulate its policies, formulate its procedures and manage it.

14. Online education needs to be made systematic and effective. It is necessary to pay attention to the device. At the same time, Nepali content needs to be developed.

15. Broadband should have universal access. It is important to pay attention to the meaningful access of broadband.

16. We try to do a lot of work from the beginning as soon as the local/state or new government is formed. We can think of a 'technology stack' like Singapore to enhance our resources.

17. We have problems and are miser in resource sharing. We have to focus on resource optimization. Telecom's infrastructure sharing has been delayed. Other organizations and local bodies also have problems with resource sharing. It needs to be addressed with the necessary planning and policy.

18. We need to do more in the development of skilled manpower. There is a gap between the university and the IT company. We need to transform traditional educational courses. Programs such as finishing schools can be brought in collaboration with the private sector and universities.

19. There is preparation for rolling out the 5G. That's the positive aspect, but there is a need to give importance to the device and its usages. It is necessary to create a situation where the spectrum of 5G can be used adequately. There is no allocation of frequency/spectrum for IoT/GPS or there are some problems. It is also important to resolve this issue soon.

20. An 'electronic health recording' system is urgently needed. In this, supply chain management is just as challenging, it is necessary to work on its side. There is also a need to use and regulate the new technologies in telehealth.

21. The government should pay special attention to the issue of partnership. We have to work hand-in-hand with the private sector. This requires multi-stakeholder collaboration.

22. We need to take steps towards how we can play in the global digital economy. For this, Nepali innovation, startups, and software products should be promoted in the international market.

23. It is important to develop international level data centers in Nepal and focus on the highest use of cloud technology. This technology can also save a lot of money from abroad and create new opportunities and jobs.

24. In the development of the digital economy, it is important to focus on how to create more jobs in this sector. Opportunities for the arrival of big international IT companies and the promotion of Nepali startups and entrepreneurs should continue.

25. Innovation is the backbone of the digital economy, so it needs good policies, investment, promotion, and encouragement. There is a need to develop Nepali talents by setting up innovation/incubation centers in universities and provinces.

26. In our information technology, Nepal should continue to get all the opportunities it needs from ITU. In this time of COVID, information technology should provide us ways for moving forward to increase public awareness, disseminate information and reduce the digital divide between urban and rural areas.

27. The National Switch is being implemented for the digital payment ecosystem as well as the National Payment Gateway. There are many payment systems but they do not have Interoperability with each other, so it is necessary to provide easy service to the service recipients. Attention should be paid to the development of the digital payment ecosystem.

28. There is a lack of adequate skilled manpower. For this, new technology should be taught from the school level, emphasis should be laid on innovation and technical education. Extensive transformation is needed to make the education sector qualitative and competitive.

29. We are trying to create a lot of things but it has not been integrated and interconnected. Local bodies are still operating differently. The Nagarik App has been released, National ID card is being rolled out, but there is still a lack of interconnectedness in the service delivery model.

30. The government will not control the field of technology, it will facilitate it. Following the example of other countries, the government should play the role of a flexible but necessary regulator and facilitator in technology and transformation.

31. National IDs had to be brought in as soon as possible and services and data had to be interconnected.

32. Digital literacy is essential for government employees and managers. Employees who use Facebook and social media do not update the website. It is necessary to create and motivate technology-friendly employees.

33. We now need to advance our achievement to meet the UN's Sustainable Development Goal 2030 by employing Information Technology with new policies and new infrastructure. And the infrastructure we use, the technologies we use, must be suitable for sustainability.

34. Telecom's broadband policy, cybersecurity policy, and ICT policy will have to be modified. Telecommunications Act 2015 will have to be amended.

35. Cybersecurity and investment in it will have to be increased. Digital signatures should be made mandatory. Attention should be paid to building a cybersecurity center and a research center and importance should be given in developing the necessary skilled human resources.

36. It is being said that the digital divide should be reduced but there are additional taxes levied on the internet. Because of this, it seems that we are not ready for digital transformation. Therefore, the tax on the internet should be reduced and the internet should be developed as an accessible and basic need.

37. Home-grown software should be given priority in government and private sector organizations. To make Nepali companies competent and competitive at the international level, the government should invest and provide necessary assistance. Outsourcing and BPO should be managed. We have to work in collaboration with the private sector for the expansion of the Nepali production abroad.

38. To make mobile broadband more effective, immediate attention should be paid to allocating spectrum. Care should be taken to make mobile broadband affordable. Expenditure on the internet and mobile broadband should be prepared up to 2 percent of per capita income.

39. It is necessary to bring clear plans and programs to increase the contribution of telecommunication and IT to the economy. The digital economy should be given priority to make a major contribution to the country's economy.

40. To bring education into the 'blended' model, it is necessary to create the necessary structure in the university and work by preparing skilled human resources. The university must work to make students proficient by investing in research and innovation.

41. International payment gateway should be developed, enabling Nepalese to be able to earn foreign money and pay for essential services easily. Transactions through *hundi* and other illegal means will have to be brought within the legal framework.

42. The country's digital roadmap needs to be clearer. We seem to be confused about small things. The working style should be changed. Traditional government structures also need to be reformed. IT should be given priority in government human resources.

43. Investment Summit can be done in IT. To attract international companies, it is necessary to create a conducive environment for investment in this sector in Nepal. Similarly, if the government can operate knowledge parks and IT parks systematically, it will facilitate the creation of global opportunities.

44. Let's turn the challenge of COVID-19 into an opportunity to leap forward in digital transformation. Now, even when other epidemics and challenges come, we have to move forward to make our lifestyle comfortable.

45. As it is a matter of digital transformation, it is equally necessary for the leadership of the stakeholders and political leadership to be strong. While we are thinking of transformation of not only technology but also government service and economy, it requires great commitment from all quarters. We need shared responsibility and cooperation.

ख. सिफारिसहरू:

१. डिजिटल रुपान्तरणको प्रयासमा सरकारले थालेका बिभिन्न अभियान/योजनाहरू कति सफल/असफल भए, त्यस बारेमा अध्ययन हुनु आवश्यक छ । योजना बनाउदा तथ्यांकको पर्याप्त अध्ययन हुनु आवश्यक छ ।
२. गर्भमेन्ट सर्भिस डेलिभरीमा कनेक्टेड गर्भमेन्स हुनु आवश्यक छ । कुन सेवा कसले दिइएको छ भन्दा पनि सरकारी सेवा र सुविधा कसरि सहज पाउने भन्ने तर्फ ध्यान दिनु आवश्यक छ ।
३. डेटामा हामीले ध्यान दिन सकेका छैनौं, जहाँ पनि डेटा संकलन गरिइएको अवस्था छ तर सेवा र सुविधामा डेटाको इन्टिग्रेटेड सिस्टम र सेवाग्राहीको सुरक्षित पहुच आवश्यक छ ।
४. इ-कमर्स, डिजिटल स्टार्टअप, इ-बिजनेस र इन्भेष्टमेन्टहरूमा फरक तरिकाले सोच्नुपर्छ र कानून बढि नियन्त्रित नभई खुल्ला तर नियमनमा हुने गरि आवश्यक नीति र कार्यक्रमहरू ल्याउनुपर्छ ।
५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको रुपान्तरणको लागि प्रिजेन्सलेस (प्रत्यक्ष उपस्थिति बिना) सेवालाई कसरि प्रभावकारी बनाउने भन्ने तर्फ काम गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।
६. उदाउदो प्रविधिहरू जस्तै एआइ, ब्लकचेन, आइओटी, फाइभ जी लाई हामीले अबको भविष्य सोचेर त्यसअनुरूप काम गर्न र सिपालु जनशक्ति तयार गर्न अहिलेदेखि नै तयारी गर्न आवश्यक छ । अबको समयमा प्रतिस्पर्धी र अर्थव्यवस्था बृद्धिमा (इकोनोमी ग्रोथ) ध्यान दिन उदाउदा प्रविधिमा काम गर्न तत्काल थाल्नुपर्ने छ ।
७. कनेक्टिभिटी पुर्याउनु अब समस्या नहोला तर हाम्रा सबै सेवा सुबिधा, शिक्षा, स्वस्थ त्यसमा निर्भर हुनेहुदा कसरि गुणस्तरीय, प्राभावकारी र सस्तो बनाउन सकिन्छ भन्ने तर्फ अहिलेदेखि नै ध्यान दिएर काम गर्न जरुरी छ ।
८. कनेक्टिभिटीसंगै त्यसमा प्रयोग हुने उपकरण स्वामित्व पहुँच (डिभाइस अनार्शिप एक्सेस) को बाधा (बेरियर) लाइ तोड्नुपर्ने अवस्था छ। प्रविधिमैत्री सेवामा गुणस्तरीय डिभाइस/ प्रडक्ट हरुको प्रयोगमा पनि उत्तिकै ध्यान दिनु पर्नेछ ।
९. डिजिटल पेमेन्ट इकोसिस्टम बलियो रुपमा जानुपर्छ । पछिल्लो समय कोभिड १९ को महामारीमा बढी प्रयोग भएको डिजिटल पेमेन्ट सेवा नै हो यसर्थ यसको इकोसिस्टम अझ बलियो हुन आवश्यक छ । 'नेशनल पेमेन्ट गेटवे तथा स्विचको आवश्यकता रहेको छ । विभिन्न बैंक, वालेट र कार्डहरू छन् यसको लागि इन्टरओपरेबिलिटी (Interoperability) बनाउन पनि जरुरि छ ।

१०. पहिचान प्रमाणीकरण फ्रेमवर्क (Identification Authentication Framework) हुनु आवश्यक छ । रुपान्तरणको लागि यो एकदमै आवश्यक छ । बैंक तथा अन्य सस्थाहरुमा परिचय (Identification) मा एकदमै समस्या देखिएको छ, अझै पनि बैंकले केवाईसीको नाममा सेवाग्राहीले धेरै दुख पाइरहेका छन् ।

११. डिजिटल साक्षरता उतिकै महत्वपूर्ण भैरहेको छ । धेरै सेवा, सुबिधा थपिदै जादा हामीले डिजिटल साक्षरतालाइ ध्यान दिन सकेनौं भने फलदायी हुदैन । सरकार र निजि क्षेत्रको सहकार्यमा डिजिटल साक्षरतालाइ प्रभाकारी बनाउन सकिन्छ ।

१२. इकमर्शको नया पोलिसी आउदै छ तर त्यसलाई अझ रिभ्यु गर्न आवश्यक छ । इकमर्शको इकोसिस्टम विकास गर्न पोलिसीदेखि डेलिभरी मेकनिजम सम्म नै ध्यान दिनु आवश्यक छ ।

१३. विश्वमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा रहेको यसका पूर्वाधार र नयाँ प्रविधिहरूसँग नेपालले पनि सुहाउदो पूर्वाधार निर्माण गर्ने त्यसको नीति निर्माण तयार गर्ने त्यसका कार्यविधिहरु तयार गर्ने त्यसको व्यवस्थापन गर्ने काम सँगसँगै गर्नुपर्छ ।

१४. अनलाइन शिक्षालाइ ब्यबस्थित र प्रभावकारी बनाउनु आवश्यक छ । डिभाइसको कुरामा ध्यान दिनु आवश्यक छ । त्यो सँगै नेपाली सामग्री (कन्टेन्टहरु) विकासमा लाग्नुपर्ने आवश्यक छ ।

१५. ब्रोडब्याण्डमा युनिभर्सल्ली एक्सेस हुनुपर्छ । ब्रोडब्याण्डको सार्थक पहुँच (मिनिंग्फुल एक्सेस) मा ध्यान दिनु जरुरि छ ।

१६. स्थानीय/प्रदेश वा नया सरकार आउने बित्तिकै धेरै काम सुरुदेखि गर्न खोज्छौ । हामीसँग भएका स्रोत (रिसोर्स) लाइ प्रयोग गर्दै सुधार (इन्व्यान्स) गर्ने गरि सिंगापुरको जस्तो 'टेक्रोलोजी स्टार्क' को बारेमा हामीले सोच्न सक्छौ ।

१७. हामीमा स्रोत साझा (रिसोर्स सेयारिंग) गर्नमा समस्या र कन्चुस्याई छ । भएका स्रोत अनुकूलन (रिसोर्स 'अप्टिमाइजेशन') मा ध्यान दिनुपर्यो । टेलिकमको पूर्वाधार (इन्फ्रास्ट्रक्चर) सेयारिंगमा जना ढिला भैसकेको छ । अन्य सस्था र स्थानीय निकायमा पनि रिसोर्स सेयारिंगमा समस्या छ । आबश्यक योजना र पोलिसी सहित यसलाई सम्बोधन गर्नुपर्छ ।

१८. दक्ष जनशक्तिको विकासमा हामीले अझ धेरै काम गर्नु जरुरी छ । विश्वबिध्यालय तथा आइटी कम्पनि बीचको अन्तर (ज्ञाप) देखिन्छ । हामीले परम्परागत शैक्षिक पाठ्यक्रमलाइ रुपान्तरण गर्न आवश्यक छ । फिनिशिंग स्कुल जस्ता कार्यक्रमहरु निजि क्षेत्र र विश्वबिध्यालयसँग सहकार्य गरेर ल्याउन सकिन्छ ।

१९. फाइभ जीको तयारी भैरहेको छ । यो राम्रो पक्ष हो तर त्योसंगै डिभाइस र प्रयोगमा पनि ध्यान दिनु जरुरि छ । फाइभजीको स्पेक्ट्रम पर्याप्त प्रयोग गर्न सक्ने अवस्था सिर्जना गर्न आवश्यक छ । आइओटी/जीपीएस लगायतको लागि पनि फ्रिक्वेंसी / स्पेक्ट्रम एलोकेट नगरेको वा केहि समस्या छ । यसको पनि चाडै समाधान दिनु जरुरि छ ।

२०. 'इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्डिङ' सिस्टम तत्काल आवश्यक छ । यसमा आपूर्ति श्रृङ्खला व्यवस्थापन (सप्लाई चेन म्यानेजमेन्ट) त्यतिकै चुनौतीपूर्ण छ, यसको पक्षमा पनि ध्यान दिदै काम गर्न जरुरि छ । टेलीहेल्थमा नया प्रविधि प्रयोग गर्ने र रेगुलेट गर्नुपर्ने पनि आवश्यकता छ ।

२१. पार्टनरशिपको कुरामा सरकारले बिसेष ध्यान दिनु पर्दछ । निजि क्षेत्रसँग हातेमालो, सहकार्य गर्दै गर्दै जानुपर्छ । यसको लागि 'मल्टीस्टेक' कोलाबोरेशन (सहकार्य) आवश्यक छ ।

२२. ग्लोबल डिजिटल इकोनोमीमा हामीले कसरि क्रियाशील हुन सक्छौ त्यसतर्फ हाम्रा पाइलाहरु चाल्नुपर्ने छ । यसको लागि नेपाली इन्नोभेशन, स्टार्टअप र सफ्टवेयर प्रडक्टलाइ अन्तरास्ट्रिय बजारमा प्रवर्धन गर्दै जानुपर्छ ।

२३. नेपालमा अन्तरास्ट्रीय स्तरको डेटा सेन्टरहरु विकास गर्ने र क्लाउड प्रविधिको उच्चतम प्रयोगमा ध्यान दिनु जरुरि छ । यस प्रविधि मार्फत पनि धेरै पैसा बिदेशिनबाट रोक्न सक्छौ र नया अवसर र रोजगार सिर्जना गर्न सकिन्छ ।

२४. डिजिटल इकोनोमीको विकासमा यस क्षेत्रबाट कसरि धेरै भन्दा धेरै जागिर/जब सिर्जना गर्न सकिन्छ भन्नेबारेमा ध्यान दिनु जरुरि छ । अन्तरास्ट्रिय ठुला आइटी कम्पनिहरुको आगमनको लागि अवसर र नेपाली स्टार्टअप तथा उद्यमीहरुलाई प्रवर्धन गर्दै जानुपर्छ ।

२५. इन्नोभेशन डिजिटल इकोनोमीको मुख्य आधार हो यसर्थ यसमा राम्रो पोलिसी, लगानी, प्रवर्धन र प्रोत्साहन गर्न आवश्यक छ । विश्वबिद्यालय र प्रदेशहरुमा इन्नोभेशन/इन्कुवेशन सेन्टरहरु बनाउदै नेपाली ट्यालेन्ट्सको विकास गर्दै जानुपर्ने आवश्यकता छ ।

२६. हाम्रो सूचना प्रविधिमा नेपालले 'आइटियु' बाट प्राप्त गर्नुपर्ने सबै अवसरहरु प्राप्त गर्दै जानुपर्ने छ। सूचना प्रविधिले हामीलाई यो कोभिडको बेलामा हामी जनतालाई जनचेतना वृद्धि गर्ने, सूचना प्रवाह गर्ने र सहर र ग्रामीण क्षेत्रको डिजिटल डिभाइडलाइ कमी ल्याउने उपाय खोजेर हामी अगाडि बढ्नुपर्छ।

२७. डिजिटल पेमेन्टको इकोसिस्टमको लागि नेशनल स्विच लागु हुदैछ त्यसैगरी नेशनल पेमेन्ट गेटवे पनि आइरहेको छ । धेरै पेमेन्ट सिस्टम छन् तर यिनीहरु एक अर्कामा Interoperability छैनन् त्यसतर्फ ध्यान दिदै सेवाग्राहीलाइ सहज सेवा दिन आवश्यक छ । डिजिटल पेमेन्ट इकोसिस्टमको विकासमा ध्यान दिनुपर्छ ।

२८. पर्याप्त दक्ष जनशक्तिको अभाव छ । यसको लागि बिद्यालय स्तरदेखि नै नया प्रविधिको बारेमा अध्ययन गराउने, इन्भोभेशन र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिनुपर्छ । शिक्षा क्षेत्रलाई गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी बनाउन व्यापक रुपान्तरणको आवश्यकता छ ।

२९. हमिले धेरै कुरा बनाउन खोजिरहेका छौ तर त्यसको एकिकृत र अन्तरआवद्धता हुन सकेको छैन । स्थानीय निकाय अझै फरक ढंगले चलिरहेका छन् । नागरिक एप आएको छ, नेशनल आइडी कार्ड ल्येदै छ, तर अझै सर्भिस डेलिभरी मोडेलमा अन्तरआवद्धता नभैरहेको अवस्थालाई ध्यान दिनुपर्छ ।

३०. सरकारले प्रविधिको क्षेत्रमा नियन्त्रण गर्ने हैन यसको लागि सहजकर्ताको (फ्यासिलीटेट) काम गर्ने हो । अरु देशको उदाहरण हेर्दै त्यस अनुरूप सरकारले प्रविधि र रुपान्तरणमा लचिलो तर आवश्यक नियमन र सहजकर्ताको भूमिका खेल्नुपर्छ ।

३१. नेशनल आइडी चाडो भन्दा चाडो ल्याउनुपर्ने र सेवा र तथ्यांकहरू अन्तरआवद्धता गर्नुपर्ने ।

३२. सरकारी कर्मचारी र ब्यबस्थापकलाई डिजिटल साक्षरता अत्यन्त आवश्यक छ । फेसबुक र सोसियल मिडिया चलाएर बस्ने कर्मचारी वेबसाइट अपडेट गर्दैन् । प्रविधिमैत्री कर्मचारी बनाउन र प्रेरित गर्न आवश्यक छ ।

३३. हामीले संयुक्त राष्ट्र दिगो विकास लक्ष्य २०३० को जुन लक्ष्य छन त्यसलाई प्राप्त गर्नलाई हाम्रा सूचना प्रविधिलाई नयाँ नीतिका साथ नयाँ पूर्वाधारका साथ अघि बढाउनुपर्छ र हामीले प्रयोग गरेका पूर्वाधार र प्रविधिहरू दिगो रुपमा सञ्चालन योग्य हुनुपर्छ ।

३४. दुरसंचारको ब्रोडब्याण्ड पोलिसी, साइबर सेक्युरिटी पोलिसी र आइसिटी पोलिसीलाई नै परिमार्जन गरेर जानुपर्ने छ । दुरसंचार एन २०१५ लाई संसोधन गर्नुपर्नेछ ।

३५. साइबर सुरक्षा र यसमा लगानी बढाउनुपर्नेछ । डिजिटल हस्ताक्षर अनिवार्य गर्दै जानुपर्छ । साइबर सेक्युरिटी सेन्टर तथा अनुसन्धान केन्द्रहरू बनाउने र आवश्यक दक्ष जनशक्ति विकास गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।

३६. डिजिटल डिभाइड कम गर्नुपर्ने भनिरहेका छौ तर फेरी इन्टरनेटमा कर थप्दै गैरहेका छौ, यसले गर्दा डिजिटल रुपान्तरणमा हामी तयार छैनौ कि जस्तो पनि देखिन्छ यसकारण इन्टरनेटमा लाग्ने कर घटाएर इन्टरनेटलाई सर्वसुलभ र आधारभूत आवश्यकताको रुपमा विकास गरेर लानुपर्छ ।

३७. सरकारी तथा निजि क्षेत्रका सस्थामा स्वदेशी सफ्टवेयरलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ । नेपाली कम्पनिलाई सक्षम र अन्तरास्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धी बनाउन सरकारले लगानी गर्ने र आवश्यक सहयोग गर्नुपर्छ । आउटसोर्सिंग तथा

बिपिओलाइ ब्यबस्थित गर्नुपर्छ । नेपाली उत्पादनलाइ विदेशमा विस्तार गर्न निजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरेर काम गर्नुपर्ने छ ।

३८. मोबाइल ब्रोडब्याण्डलाइ अझ प्रभावकारी बनाउन स्पेक्ट्रम बाँडि-फाइ (एलोकेट) गर्ने तर्फ तत्काल ध्यान दिनुपर्नेछ । मोबाइल ब्रोडब्याण्डलाइ सर्सुलभ र सस्तो बनाउन ध्यानदिनुपर्छ । इन्टरनेट तथा मोबाइल ब्रोडब्याण्डको खर्च प्रतिब्यप्ति आयको २ प्रतिशतसम्म हुनेगरी तयारी गर्नुपर्नेछ ।

३९. अर्थव्यवस्थामा दूरसंचार तथा आइटीको योगदान बढाउँन स्पष्ट योजना र कार्यक्रम ल्याउनु आवश्यक छ । देशको अर्थव्यवस्थामा ठुलो योगदान दिनेगरि डिजिटल इकोनोमीलाइ प्राथमिकता दिनुपर्छ ।

४०. एजुकेशनलाइ 'ब्लेनडेड' मोडेलमा लग्नको लागि विश्वबिध्यालयमा आवश्यक संरचना बनाउने र दक्ष जनशक्ति तयार गरेर काम गर्नुपर्नेछ । विश्वबिध्यालयले रिसर्च र इन्नोभेशनमा लगानी गरेर बिद्यार्थीहरुलाई दक्ष बनाउन काम गर्नुपर्ने छ ।

४१. अन्तरास्ट्रिय पेमेन्ट गेटवेको विकास गरेर नेपालीहरुले सहज रुपमा बिदेशी रकम आम्दानी गर्ने र आवश्यक सेवाको पेमेन्ट गर्ने सुविधा सहज बनाउनुपर्नेछ । हुण्डी र अन्य अबैधानिक माध्यमबाट हुने कारोबारलाइ लिगल फ्रेममा ल्याउनुपर्नेछ ।

४२. देशको डिजिटल रोडम्याप अलि क्लियर/स्पष्ट हुनुपर्ने छ । हामी साना कुराहरुमा कतै अलमलिए जस्तो देखिन्छ । काम गर्ने शैली फेरिनुपर्छ । परम्परागत सरकारी संरचनाहरु पनि सुधार गरेर जानुपर्नेछ । सरकारी जनशक्तिमा आइटीलाइ प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

४३. आइटीमा लगानी सम्मेलन (इन्भेस्टमेन्ट समिट) गर्न सकिन्छ । अन्तरास्ट्रिय कम्पनिहरु भित्र्याउने, नेपालमा यो क्षेत्रमा लगानी भित्र्याउन सहज बाताबरण बनाउने काम गर्नुपर्नेछ । यसैगरी सरकारले ज्ञान पार्क र आइटी पार्कहरु ब्यबस्थित तरिकाले संचालनमा ल्याउन सकेमा यसले ग्लोबल अवसरहरु सिर्जना गर्न सहजता ल्याउनेछ ।

४४. कोभिड १९ को चुनौतीलाइ अवसरमा बदलेर डिजिटल रुपान्तरणमा हामीले फड्को मार्न सकेगरि काम गरौ । अब अन्य महामारी र चुनौती आउदा पनि हाम्रो जीवनशैली सहज बनाउने गरि अगाडी बढ्नुपर्नेछ ।

४५. डिजिटल रुपान्तरणको कुरा भएकोले सरोकारवाला सस्थाहरुको लिडरसिप र राजनैतिक नेतृत्व सवल हुन त्यतिकै आवश्यक छ । हामीले प्रविधि मात्र हैन सरकारी सेवा, इकोनोमी नै रुपान्तरणको सोच बनाइरहदा यसको लागि सबैपक्षबाट ठुलो कमिटमेन्ट चाहिन्छ । साझा जिम्मेबारी र सहकार्य चाहिन्छ ।

~**~

SECTION - D

THE ANNEX

Annex 1- WTIS Day 2021 - Program Concept Note

Annex 2- Panel Interaction Concept Paper -
"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"

Annex 3- WTIS Day 2021 - Program Outline

Annex 4- WTIS Day 2021 - Invitation to Resource Persons and Participants

Annex 5- Presentations

- I. *Presentation - "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times" by Mr. Manohar Kumar Bhattarai, ICT Expert*
- II. *Presentation - "ICT in Financial Sector" by Mr. Bam Bahadur Mishra, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank, GoN*

Annex 6- WTIS Day 2021 - Press Note

Annex 7- WTIS Day 2021 - Highlights and Media Coverage

- A. WTIS Day 2021 - Event Banners
- B. WTIS Day 2021 - Event Zoom Shots
- C. WTIS Day 2021 - Event on YouTube
- D. WTIS Day 2021 - Event live on Facebook
- E. WTIS Day 2021 - Interactions, Comments, Feedback and Suggestions
- F. WTIS Day 2021 - Media Reports and Write-up
- G. WTIS Day 2021 - Media highlights Screenshots

ANNEX 1 - WTIS DAY 2021- PROGRAM CONCEPT NOTE



World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021

"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"

17 May 2021 | जेष्ठ ३ २०७८

Organized By:

Nepal Telecommunications Authority (NTA), GoN, Nepal

~**~

PROGRAM CONCEPT NOTE

Context:

World Telecommunication and Information Society Day (WTISD) is an international day proclaimed in November 2006 by the International Telecommunication Union Plenipotentiary Conference in Antalya, Turkey, to be celebrated annually on 17 May. Earlier, this day was being celebrated annually every 17 May since 1969 to mark the founding of ITU and the signing of the first International Telegraph Convention in 1865.

The purpose of WTISD day is to help raise awareness of the possibilities that the use of the Internet and other information and communication technologies (ICT) can bring to societies and economies, as well as ways to bridge the digital divide.

1. Introduction:

Nepal Telecommunications Authority (NTA), an autonomous telecommunications regulatory body established in Feb 1998 with an aim to create a favourable and competitive environment for the development, expansion and operation of telecommunications services in Nepal. As a regulator and member of the ITU, the WTISD day marks an important day in its calendar and has been celebrating this day from its inception phase with a wide range of activities in Nepal.

In the year 2020, Nepal lived through the COVID-19 crisis and this pandemic has accelerated the digital transformation of most businesses. The COVID-19 crisis has not only highlighted the critical role of information and communication technologies

(ICTs) for the continued functioning of societies but has also brought to the fore the startling digital inequalities between and within countries. Thus, to accelerate the digital transformation in challenging times, ITU invites all its member nations to leverage telecommunications/ICTs and report national progress.

2. Objective and Expected Outcome:

WTISD 2021 is an opportunity for ITU membership to continue to push for digital transformation by promoting national strategies on ICT development, smart policies to encourage investments, cooperation, and partnership. Insync with the theme of WTISD 2021, "Accelerating Digital Transformation in challenging times", NTA plans to celebrate the WTISD 2021 with a virtual event to facilitate knowledge sharing and policy dialogue from Kathmandu, Nepal.

It attempts to bring the champions and authorities leading the digital transformation of Nepal in this era. It is expected that this virtual celebration will contribute to the objective of NTA and engage its stakeholders in stepping up activities that have proven essential in saving lives, sustaining economies, accelerating digital transformation, and advancing the goals and targets of the Connect 2030 Agenda to leave no one behind.

3. Resource Person and Contributors:

- i) Mr. Manohar Kumar Bhattarai, ICT Expert
- ii) Mr. Kewal Prasad Bhandari, Member Secretary, National Planning Commission, GoN
- iii) Mr. Shova Kanta Poudel, Spokesperson, MoCIT, GoN
- iv) Mr. Bam Bahadur Mishra, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank, GoN
- v) Mr. Dilli Ram Adhikari, MD, Nepal Telecom
- vi) Mr. Min Prasad Aryal, Director, NTA, GoN
- vii) Mr. Mangesh Lal Shrestha, Chairperson, ICT Development Committee, FNCCI

4. Guests and Key Persons:

- i. Mr. Purushotam Khanal, Chairperson, NTA (Chair of the Program)
- ii. Mr. Hari Prasad Basyal, Secretary, MoCIT (Special Guest)
- iii. Hon'ble Minister Parbat Gurung, MoCIT (Chief Guest)
- iv. Mr. Min Prasad Aryal, Director, (Host)

5. Proposed prospective participants

- i. Domain Champions
- ii. Others
 - a. Telecommunication experts
 - b. Telecommunication stakeholders
 - c. Representatives from Provincial and Local Level Government
 - d. Representatives from academia (Universities) & Researcher

- e. Media Persons
- iii. Government stakeholders
- iv. Telecommunication & ISP's representative
- v. Community organizations - CAN Federation, Internet Society Nepal, Internet Foundation Nepal
- vi. Academia and Research

6. Program Details :

Topic: Celebration of ITU Day 2021 - "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times"

Date: 17th May 2021, Monday | जेष्ठ ३, २०७८, सोमबार

Time: 11:30 - 1:45 AM (NPT) | Zoom Room opens **11:15 AM** onwards

Venue: Online via Zoom @

<https://zoom.us/j/99738333795?pwd=M01PUGI0VldKZlVhWXQ2ek0vdjVsdz09>

Meeting ID: 997 3833 3795

Passcode: NTA

7. About the Organizer:

Nepal Telecommunications Authority (<https://nta.gov.np/>), an autonomous telecommunications regulatory body in Nepal. It was established in Feb 1998 to create a favourable and competitive environment for the development, expansion and operation of telecommunications services in Nepal. NTA is a member of the ITU from Nepal.

~**~

ANNEX 2: PANEL INTERACTION CONCEPT PAPER



World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021
"Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"
17 May 2021 | जेष्ठ ३ २०७८

Organized By:

Nepal Telecommunications Authority (NTA), GoN, Nepal

~**~

PANEL INTERACTION - CONCEPT NOTE

"Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times"

Context:

Nepal's aspiration to transform into an e-society has been evident from the very early stages of its acquaintances with Information and Communication Technology (ICTs). In 2021, ITU proposed to use World Telecommunication and Information Society (WTIS) Day to unite the world in pursuit of digital transformation in every field of business and all aspects of life. Nepal Telecommunications Authority (NTA), an autonomous telecommunications regulatory body and a member of ITU, the WTIS day marks an important day to celebrate the national progress and raise awareness of the possibilities that the use of the Internet and other ICTs can bring to societies and economies, as well as of ways to bridge the digital divide.

As part of the celebration, NTA attempts to bring the champions and authorities leading the digital transformation of Nepal in this era. It proposes an interaction session on **"Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times"** to map different initiatives, evaluate its success stories, underline challenges, re-evaluating the lessons learned, and chart ways ahead that could prepare Nepal for the challenging times.

1. Introduction:

The information society has emerged as one of the main lines of defence against COVID-19. The current COVID-19 crisis has not only highlighted the critical role of ICT for the continued functioning of societies and accelerated the digital transformation of most businesses but it has also brought to the fore the startling digital inequalities between and within these societies. Thus, to accelerate the digital transformation and address these inequalities existing in Nepal, it must leverage telecommunications, and ICTs for the continued functioning of societies and push for

digital transformation by promoting national strategies on ICT development, smart policies to encourage investments, cooperation, and partnership.

Key stakeholders must come to a common forum to share their insights and engage its stakeholders in stepping up activities that have proven essential in saving lives, sustaining economies, accelerating digital transformation, and advancing the goals and targets of the Connect 2030 Agenda to leave no one behind.

2. Objectives:

In the given context, the interactive panel on “**Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times**” during the WTIS Day 2021 attempts to:

1. Map the key initiatives of digital transformations during challenging times of COVID -19 in Nepal.
2. Chart way ahead for triggering the digital transformation during the crisis period and sustaining it after the post-crisis phase.

3. Resource Persons:

- 1) **Mr. Kewal Prasad Bhandari**, Member Secretary, National Planning Commission, GoN
- 2) **Mr. Bam Bahadur Mishra**, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank
- 3) **Mr. Shova Kanta Poudel**, Spokesperson/Joint Secretary, MoCIT, GoN
- 4) **Mr. Dilli Ram Adhikari**, MD, Nepal Telecom
- 5) **Mr. Min Prasad Aryal**, Director, NTA
- 6) **Mr. Mangesh Lal Shrestha**, Chairperson, ICT Development Committee, FNCCI
- 7) **Mr. Hempal Shrestha**, ICT Specialist (Facilitator)

4. Program Details :

Interaction on: "**Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times**"

Date: 17th May 2021, Monday | जेष्ठ ३ २०७८, सोमबार

Time: 11:30 AM (NPT) onwards | Zoom Room opens at **11:15 AM**

Venue: Online via Zoom @

<https://zoom.us/j/99738333795?pwd=M01PUGI0VldKZlVhWXQ2ek0vdjVsdz09>

Meeting ID: 997 3833 3795

Passcode: NTA

~**~

ANNEX 3 - WTIS DAY 2021- PROGRAM OUTLINE



World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021

17 May 2021 | जेष्ठ ३ २०७८

Theme/Topic of the Program:
"Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times"

WTIS DAY 2021 - PROGRAM OUTLINE

~**~

Time	Particulars	Remarks
11:30 - 11:35	<i>Program Opening:</i> Opening and introduction of the WTIS Day 2021	Ms. Sugarika KC, Program Host
11:35 - 11:45	Welcome, Objective highlight and NTA update on the occasion of the WTIS Day 2021 celebration in Nepal.	Mr. Purushottam Khanal Chairperson, NTA
11:45 - 11:50	WTIS Day Message from ITU Secretary-General	Mr. Houlin Zhao, ITU Secretary-General
11:50 - 12:00	<i>Remarks from Special Guest</i>	Mr. Hari Prasad Basyal, Secretary, MoCIT
12:00 - 12:10	<i>Special Remarks from Chief Guest</i>	Hon'ble Parbat Gurung, Minister, MoCIT
12:10 - 12:25	Presentation on "Accelerating Digital Transformation in Challenging Times"	Mr. Manohar Kumar Bhattarai, ICT Expert
12:25 - 13:45	Interaction panel on "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times."	Resource Persons: - Mr. Kewal Prasad Bhandari, Member Secretary, National Planning Commission - Mr. Bam Bahadur Mishra, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank

	<p><i>Open floor interaction and follow-up from the domain champions and resource persons.</i></p> <p>Facilitated by: Mr. Hempal Shrestha, ICT Specialist</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mr. Shova Kanta Poudel (TBC), Spokesperson/Joint Secretary, MoCIT - Mr. Dilli Ram Adhikari, MD, Nepal Telecom - Mr. Min Prasad Aryal, Director, NTA - Mr. Mangesh Lal Shrestha, Chairperson, ICT Development Committee, FNCCI
13:45 - 14:00	<i>Closing Remarks & Vote of thanks</i>	<i>Mr. Purushottam Khanal, Chairperson, NTA</i>
14:00 Onwards	WTIS Day 2021 Zoom Group photo session.	

~**~

ANNEX 4 - WTIS Day 2021 - INVITATION TO RESOURCE PERSONS AND PARTICIPANTS

Subject: Invitation to join World Telecommunication & Information Society Day special program on May 17, Monday @ 11:30 PM as a resource Person.

**Dear Sir/ Madam,
Warm Greetings!**

It is our great pleasure to invite you to join the **World Telecommunication & Information Society Day (WTISD)** special program on **“Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times”** this **Monday, May 17th, 2021 (Jestha 03, 2078)**, from **11:30 AM** onwards (NPT) via Zoom.

Program Details :

Topic: "Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times"

Event Organizer: Nepal Telecommunication Authority (NTA)

Date: 17th May 2021, Monday | जेष्ठ ३, २०७८, सोमबार

Time: **11:30** AM onwards (NPT) | Zoom Room opens at **11:15** AM

Zoom Meeting ID: 997 3833 3795

Zoom Passcode: NTA

The World Telecommunication and Information Society Day (WTISD) is an international day celebrated to raise awareness of the possibilities that the use of the Internet and other information and communication technologies (ICT) can bring to societies and economies, as well as ways to bridge the digital divide. For Nepal Telecommunications Authority (NTA), an autonomous telecommunications regulatory body in Nepal and member of the ITU, WTISD 2021 marks an important day to reflect and continue to push for digital transformation by promoting national strategies on ICT development, smart policies to encourage investments, cooperation, and partnership.

Insync with the theme of the WTISD 2021, NTA plans to celebrate the WTISD 2021 in Nepal with a virtual event the theme "Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times", to facilitate knowledge sharing and policy dialogue to highlight the critical role of information and communication technologies (ICTs) for the continued functioning of societies. It attempts to bring the champions and authorities leading the digital transformation of Nepal and engage with them in stepping up the activities that are proven essential in saving lives, sustaining economies, and accelerating the digital transformation in the challenging times of COVID-19 in Nepal and elsewhere.

We request your gracious e-participation in this celebration by joining us in the virtual Zoom event on Monday as shared above and contribute towards the session objective of accelerating the digital transformation!

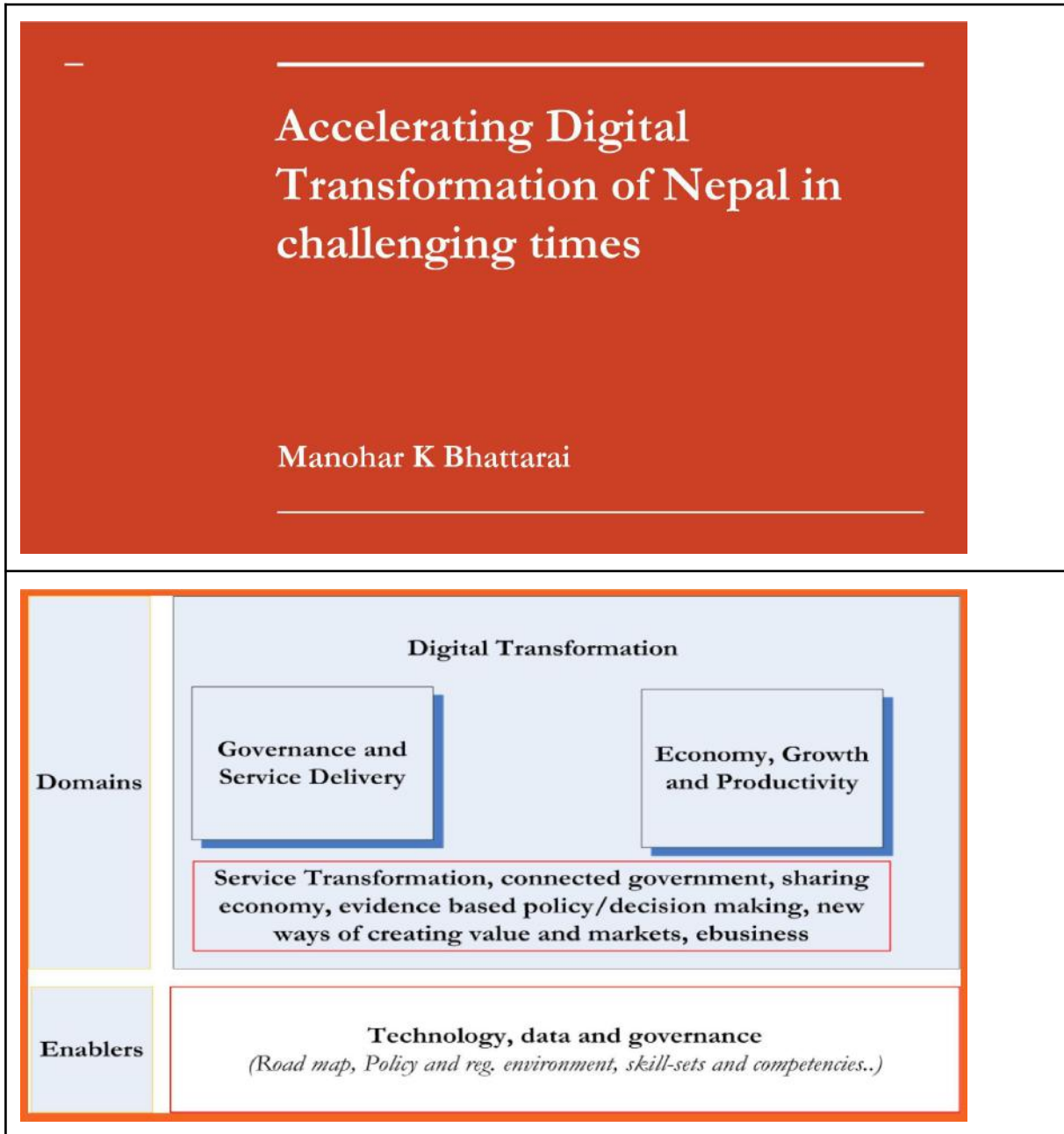
Warm Regards

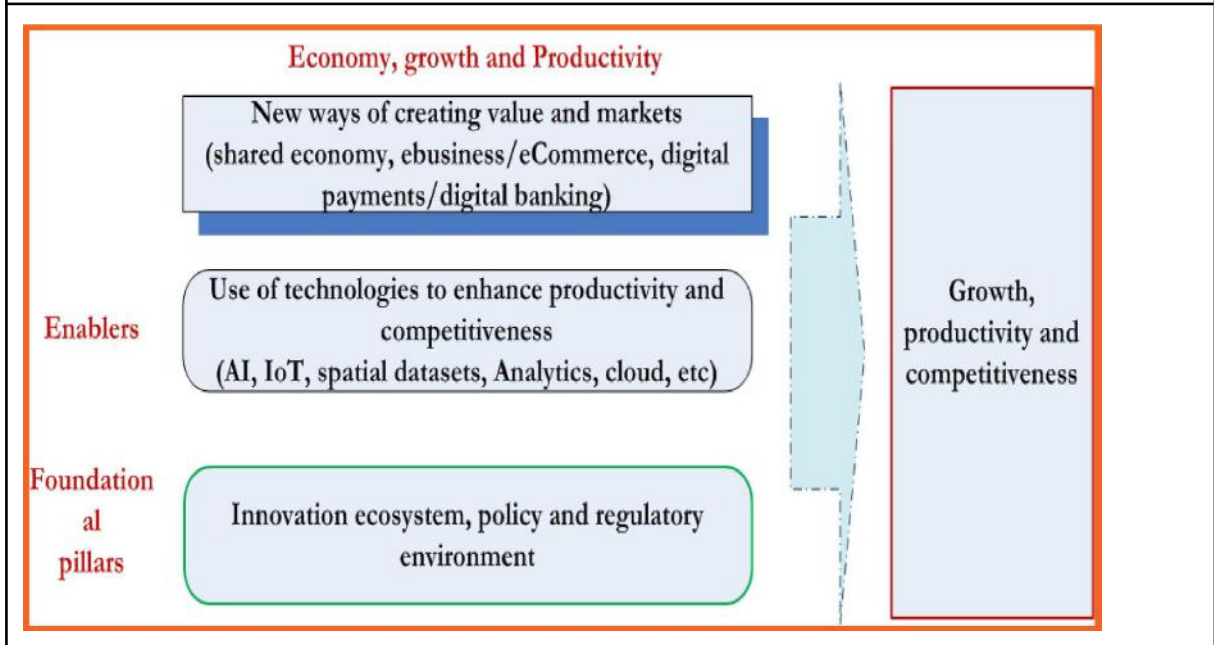
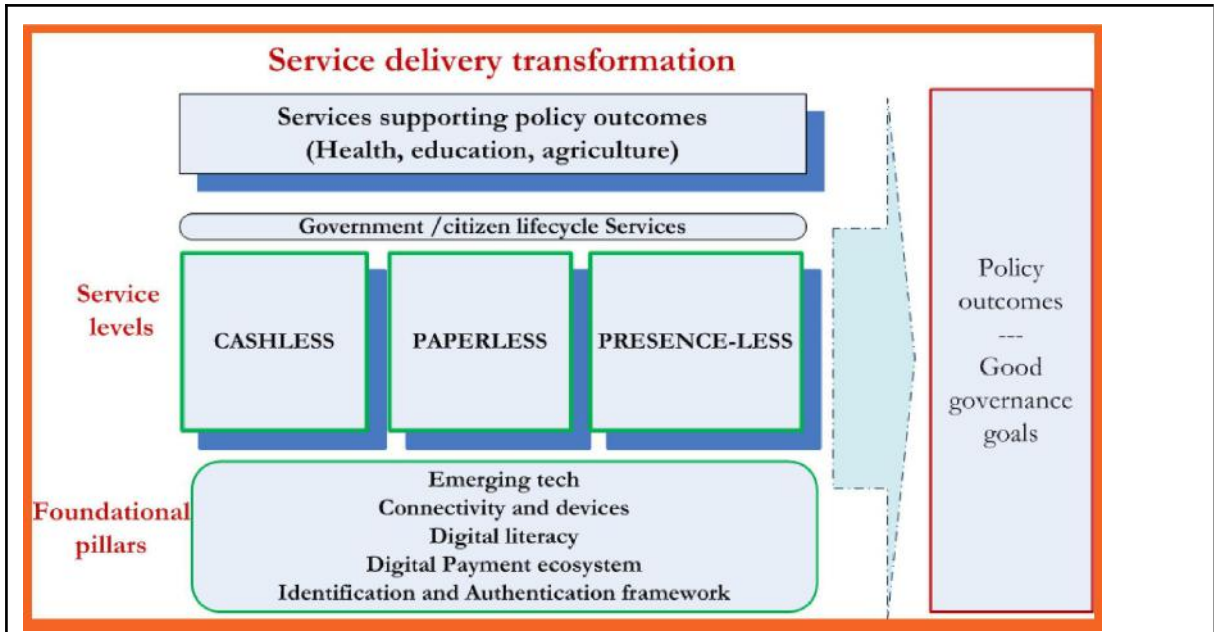
Mr. Purushottam Khanal
Chairman
Nepal Telecommunications Authority (NTA)

~**~

ANNEX 5 - PRESENTATIONS

I. Presentation - “Accelerating Digital Transformation of Nepal in Challenging Times” by Mr. Manohar Kumar Bhattarai, ICT Expert





Nepal's Digital Journey

Nepal's digital journey amidst pandemic..

- ◆ Digital payments/
online banking
 - *Challenges remain*
- ◆ eCommerce
 - *Policy clarity*
- ◆ Online education/
telemedicine
- ◆ Service delivery
 - Nagrik app
- ◆ Infrastructure

Accelerating Digital transformation in Nepal

Strengthen fundamentals

- Universal access to broadband >> availability, quality and affordability
- Drive agility and coherence in system development and deployment (Ex SGTS, IS)
- Competencies and skill-sets (HR)
- Policy clarity
- eCommerce, sharing economy, telemedicine
- Spectrum allocation and governance - 5G, IoTs
- Start-ups, innovation and disruptive technologies

Leadership and Governance

- Revisit institutional arrangement and mind-sets

Some quick wins?

- Vaccination scheduling system, contact tracing, resource sharing and optimization, EHR, telemedicine, online ed – connectivity + devices

—

Thank you.....

II. Presentation - “ICT in Financial Sector” by Mr. Bam Bahadur Mishra, Deputy Governor, Nepal Rastra Bank, GoN

ICT in Financial Sector

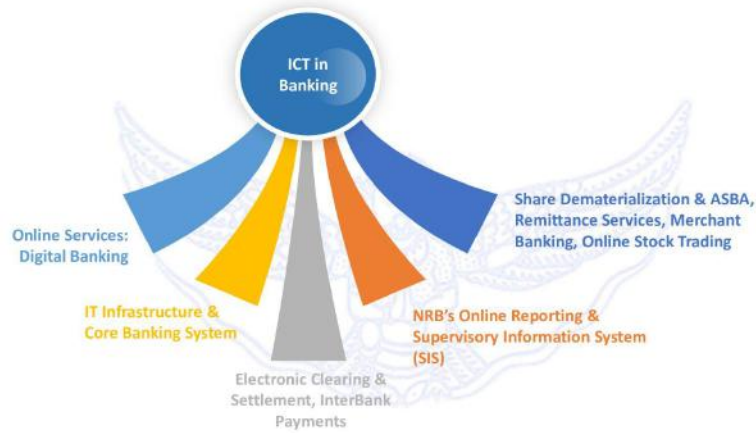
Presented by:
 **Bam Bahadur Mishra**
Deputy Governor
Nepal Rastra Bank

Outline

- ICT in Financial Sector
- Nepal Rastra Bank in the Nexus
- Payment Systems & Development in Nepal
- Access & Usage of Payment Systems
- Key Initiatives from NRB During Challenging Times
- Current issues & Future Possibilities



ICT in Financial Sector



Nepal Rastra Bank: Legal framework and organizational arrangements

Legal Framework: Nepal Rastra Bank Act, 2002

Objective of the bank:

- To develop a **secure, healthy and efficient** payment system

Functions, duties and powers of the bank:

- To **establish and promote** the **system of payment, clearing and settlement** and to **regulate** these activities

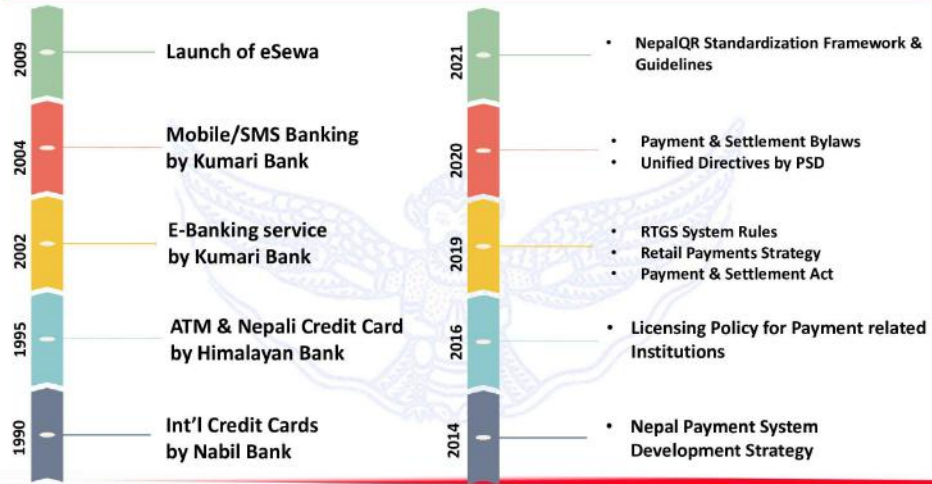
Organizational Arrangements:

The Payment Systems Department (established in July, 2015) is primarily responsible to achieve the objective stated below:

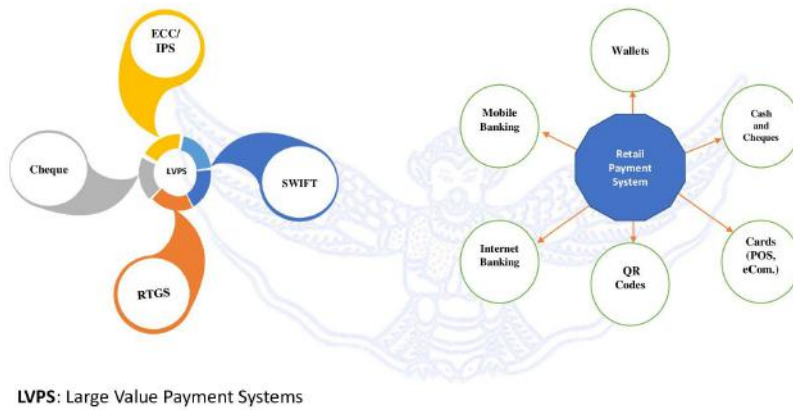
- Formulate policy provisions to promote digital payments
- Issue license to eligible institutions as Payment System Operators (PSOs) and Payment Service Providers (PSPs)
- Regulate licensed PSPs and PSOs
- Oversight of PSOs and PSPs
- Operate Real Time Gross Settlement (RTGS) system



History: Payment Instruments & Policies

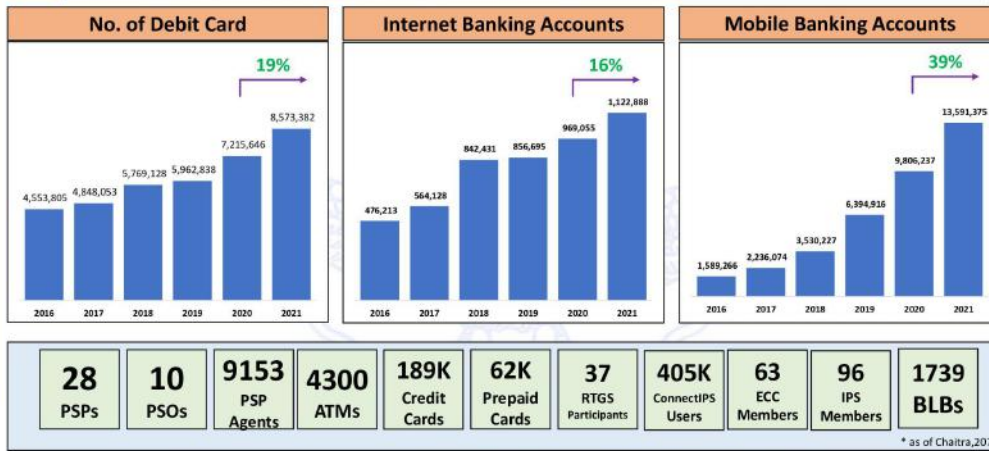


Payment Instruments in Nepal:





Digital Financial Access: 45.66% and 28.80% of the total deposit accounts are associated with mobile banking and debit card respectively

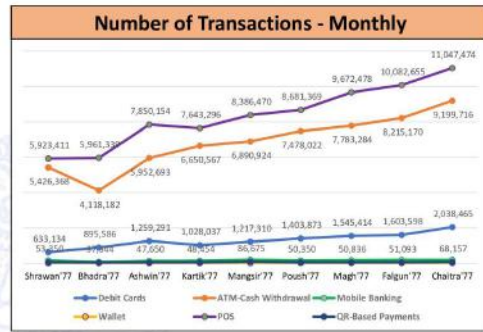
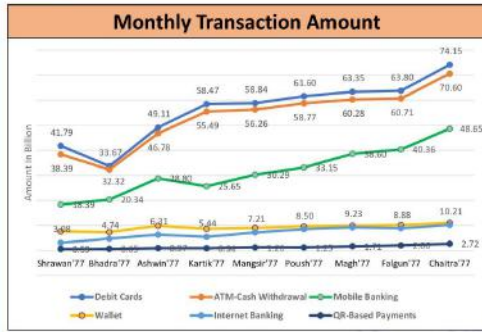


Large Value Payments: RTGS, ECC and IPS transaction amount have increased by 25%, 33% and 18% respectively in Chaitra'77 compared to previous month



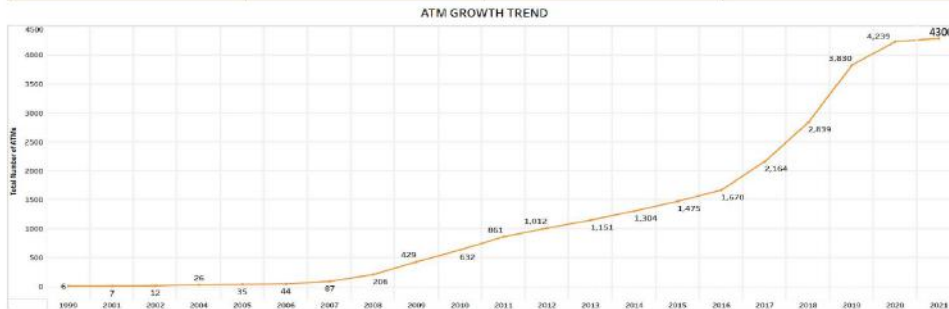


Retail Payments: Debit Card, Mobile Banking, POS and QR transaction amount have increased by 16%, 21%, 11% and 32% respectively in Chaitra'77 compared to previous month



ATM Growth Trend: Phenomenon growth in number of atm machine (~10X) in last decade

Class A	Class B	Class C	Total ATMs
3950	296	54	4300



* As on Chaitra, 2077



Key Initiatives from NRB: Digital transformation during challenging times and adopting to a “new normal”



QR Payment Promotion (NPR 3 Bn monthly transaction)



Electronic Payment Promotion Ad

पर मसला : वै.वि.मि.वि./वीति/मुचमा/१९/०९९/०८

मिति: २०७८/०९/१९

१. साधारणीको रूपको अवस्थामा मुचमा प्रविष्टिको अवधिमा उद्योग रति बैंक तथा वित्तीय संस्थाका अधिकृत कार्य विद्युतीय माध्यमबाट समतुल्य गर्नुको बमबदल उक्तान हुन मने नीतिगत तथा यसको दुर्लभतागति समेत चरमको रति आवश्यक नीतिगत अवस्थागत गर्ने।

नेपाल राष्ट्र बैंक
मुक्तानी प्रणाली विभाग

पर मसला : मु.प्र.वि./वीति/वीचम/१/०९९/०८

मिति: २०७९/११/१९

१.२ मोबाइल तथा इन्टरनेट बैंकिङको माध्यमबाट रतिने मुक्तानी कारोबार सम्भवथा।
मोबाइल तथा इन्टरनेटबाट रतिने कारोबारको अधिकतम सीमा शेषमा बराबरीमा हुनेछ।

२. विद्युतीय माध्यमबाट हुने कारोबारलाई थप प्रोत्साहित गर्ने।

क्र.सं.	विवरण	प्रतिदिन (र.)
१	मोबाइल बैंकिङ	२ लाख
२	इन्टरनेट बैंकिङ (Merchant Payment)	२० लाख
३	इन्टरनेट बैंकिङ (Account Transfer)	२० लाख

Circular and Notices



Sustainable Digital Economy: Monthly transaction amount growth (Shrawan'77 Vs. Chaitra'77)

2.65X

4.62X

3.31X

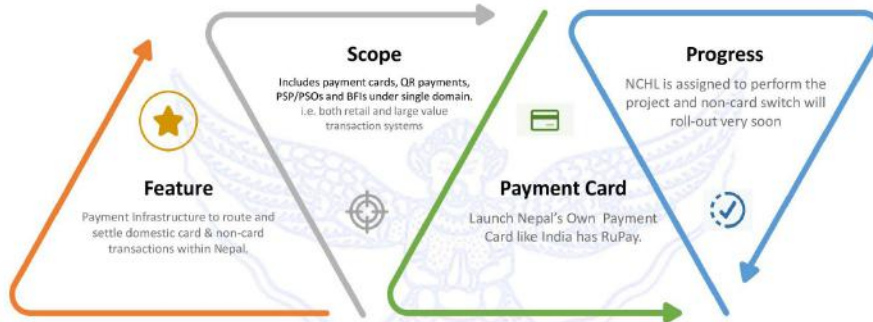
2.99X

1.79X

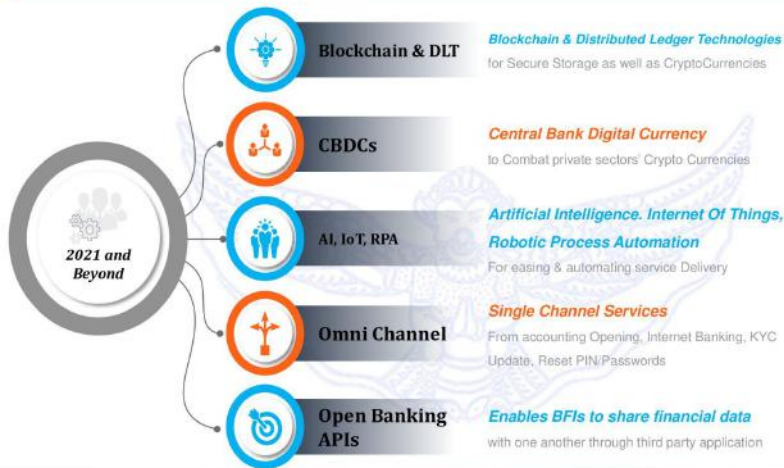
1.45X



National Payment Switch: Establishing interoperable payment infrastructure and settling all the domestic transactions within the country



Emerging Issues:





~**~

ANNEX 6- WTIS DAY - 2021
PRESS NOTE

**विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा आयोजित कार्यक्रम सम्पन्न, विषम परिस्थितिसँग जुध्न
डिजिटल रुपान्तरणमा जोड**

कोरोना संक्रमण जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरण अत्यावश्यक छ भन्ने सन्देशसहित विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस (डब्ल्यूटीआईएसडी) कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले मे १७ का अवसरमा सोमबार भर्चुअल कार्यक्रम गरेको थियो ।

प्राधिकरणले यस दिवसको अवसरमा 'चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रुपान्तरणको गति' विषयमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो ।

कार्यक्रममा सहभागिहरुले अहिलेको परिस्थितिमा डिजिटल रुपान्तरण अत्यावश्यक भएको र त्यसको लागि सूचना प्रविधिको पूर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिनु भएको छ ।

कार्यक्रममा विज्ञाबाट कार्यपत्र प्रस्तुति र प्यानल डिस्कसन भएको थियो ।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री पार्वत गुरुडले यस फोरममा आएका विज्ञका सुझाबका आधारमा नीति निर्माण गर्ने र आवश्यक भए परिवर्तन गर्न मन्त्रालय अग्रसर हुने बताउनु भयो ।

उहाँले अहिलेको कोभिड संक्रमणमा दूरसञ्चार सेवा अझ भरपर्दो हुनुपर्ने बताउनु भयो ।

'अहिले दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अझ बढी भरपर्दो बनाउन आवश्यक छ,' मन्त्री गुरुडले भन्नु भयो, 'कोभिड विभिन्न चरणमा आउने छन् । हाम्रो सेवालाई निरन्तर दिने प्रतिबद्धता गरौं । मानवसेवाका निम्ती एकजुट हौं ।'

त्यस्तै, कार्यक्रम आयोजकका रुपमा रहेको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष पुरुषोत्तम खनालले यस क्षेत्रको विकासका लागि प्रतिबद्धताको खाचो रहेको बताउनु भयो । 'प्रतिबद्धता लिएर योजनावद्ध रुपमा अगाडि बढ्ने हो भने डिजिटल रुपान्तरण गर्न गाह्रो छैन,' उहाँले भन्नु भयो, 'प्रत्येक निकायबाट प्रतिबद्धता आउनु पर्छ ।'

नेपालमा डिजिटल रुपान्तरणको लागि लामो समयदेखि काम गरिरहेको बताउँदै यसलाई सफल पार्न कानुनी रुपमा बाध्यकारी बनाउनु पर्ने विचार राख्नु भयो । 'कानुनले बाध्यकारी नबनाउँदासम्म यसमा प्रफेक्ट हुन गाह्रो छ,' अध्यक्ष खनालले भन्नु भयो, 'बाध्यकारी बनाएर नीति लागु गर्नुपर्छ ।'

त्यस्तै, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिव हरि बस्यालले कोभिडको अहिलेको समयमा अन्य कुनै पनि पूर्वाधारले काम नरेको अवस्थामा सूचना प्रविधिले काम गरिरहेको प्रति सजग गराउनु भयो ।

‘कोभिडको बेलामा सबैभन्दा ठूलो कुरा सूचना प्रविधि रहेछ भन्ने महसुस भएको छ,’ उहाँले भन्नु भयो, ‘यो बेला अन्य कुनैपनि पूर्वाधारले काम नगरेको बेला सूचना प्रविधि पूर्वाधारले काम गर्दो रहेछ ।’

सबैभन्दा ठूलो भनेको सूचना तथा सूचना प्रविधिको पूर्वाधार हो भन्ने प्रमाणित भएको उहाँले बताउनु भयो । यस्तो महत्वपूर्ण क्षेत्रलाई विकास गर्न सहर र ग्रामिण क्षेत्रबीचको ग्याप कम ल्याउनु पर्नेमा जोड दिनुभयो । यसले राज्यमा सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्ने बताउनु भयो ।

कार्यक्रममा आईटीयूका महासचिव हौलिन जाओले पठाउनु भएको सन्देश सुनाइएको थियो ।

कार्यक्रममा आइसिटी विज्ञ मनोहर भट्टराईको ‘चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरणका मुख्य ट्रेण्डहरू’ विषयक कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । भट्टराईले नेपालमा डिजिटल रूपान्तरणको लागि विभिन्न योजनाहरू बने पनि त्यसमा अझै स्पष्टता भइनसकेको बताउनु भयो । त्यसलाई स्पष्ट पार्नु पर्ने बताउनु भयो ।

उहाँले सरकारले सहजकर्ता भूमिका खेल्नु पर्ने र निजी क्षेत्रलाई अगुवाको भूमिकामा राख्नु पर्ने विचार व्यक्त गर्नु भयो । यस क्षेत्रमा निजी क्षेत्र अगाडि बढ्न नसकेको बताउनु भयो ।

नीति नियम बनाउँदा अलि अध्ययन गरेर बनाउनु पर्ने र यसमा राजनीतिक प्रतिवद्धता पनि जायर हुनुपर्नेमा जोड दिनु भयो । यसैगरी, ‘चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरणको गति’ विषयमा प्यानल डिस्कसनसमेत भएको थियो ।

प्यानल डिस्कसनमा राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सचिव केवलप्रसाद भण्डारी, नेपाल राष्ट्र बैंकका डिप्युटी गभर्नर बम बहादुर मिश्र, नेपाल टेलिकमका प्रवन्ध निर्देशक डिल्ली अधिकारी र उद्योग वाणिज्य महासंघ, आइसिटी विकास समितिका सभापति मंगेशलाल श्रेष्ठको स्रोत व्यक्तिको रूपमा सहभागिता हुनुभयो ।

छलफलमा सहभागी हुँदै अधिकारीले नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा धेरै राम्रो काम भइरहेको र नयाँ नयाँ प्रविधिको परीक्षण भएको बताउनु भयो ।

भण्डारीले राष्ट्रिय योजना आयोगले १५ औं योजनाले सूचना प्रविधि क्षेत्रलाई विशेष ध्यान दिएर अगाडि बढाएको बताउनु भयो । सबै नागरिकमा सञ्चार पहुँच पुऱ्याउने, सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमा आधारित उद्योग सञ्चालन गर्ने नीति लिएको बताउनु भयो ।

उहाँले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि ‘कनेक्टिभिटी’ सबैभन्दा ठूलो कुरो भएकोमा जोड दिनुभयो । कोभिडको कारणले संसारमा डिजिटल प्रविधिको आत्मसाथ २० देखि २५ प्रतिशत बढी भइरहेको तथ्यसमेत राख्नु भयो ।

‘फाइनान्सियल’ सेवाका रूपमा अगाडि बढ्न पेमेन्ट सेवा पनि सुरु गर्न लागेको जानकारी गगराउनु भयो । यो विषयमा परिस्थितिले सूचना प्रविधि क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्छ भन्ने जोड दिएको बताउनु भयो ।

त्यस्तै, प्राधिकरणबाट अर्यालले मुलुकको दूरसञ्चार विकासमा विभिन्न तरिकाबाट काम भइरहेको भन्दै अहिलेको स्तरमा अझ सुधार गर्न आवश्यक रहेको बताउनु भयो ।

एक दशकमा नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा ठूलो फटको मारेको उदाहरण दिदै यसमा अझ सुधार गर्न विभिन्न योजना अगाडि बढेको बताउनु भयो ।

त्यस्तै, मंगेशलाल श्रेष्ठले मुलुकमा डिजिटल इकोनोमी हुनुपर्ने भन्दै निजी क्षेत्र र सरकारी सँगसँगै कसरी जान सकिन्छ भनेर ध्यान दिनुपर्ने बताउनु भयो ।

त्यस्तै, बम बहादुर मिश्रले नेपालमा आर्थिक डिजिटलमा भइरहेका काम बारे विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । उहाँले उपभोक्तालाई सस्तो, सुलभ र सजिलो प्रविधि प्रयोग गर्न कसरी सकिन्छ भन्ने महत्वपूर्ण रहेको बताउनु भयो ।

'हामी पूर्ण डिजिटाइज तिर जान्छौं,' उहाँले भन्नु भयो, 'तर यसको लागि विभिन्न तहगत रुपमा विकास हुँदैजानेछ ।' त्यस्तै मन्त्रालयका प्रवक्ता शोभाकान्त पौडेलले टेक्नोलोजीलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने बताउनु भयो ।

सरकारले दिइरहेको डिजिटल सेवालाई एउटै प्लेटफर्ममा एकीकृत रुपमा ल्याउनु पर्ने बताउनु भयो । उपभोक्तासम्म कसरी डिजिटल एप्लिकेसन पुर्याउन सकिन्छ, मूल्य घटाउने र सेवा वृद्धि गर्ने कसरी गर्न सकिन्छ भनेर ध्यान दिनुपर्ने बताउनु भयो ।

कार्यक्रमा सहभागी हुँदै नेपाल इन्टरनेट व्यसायी संघका तर्फबाट सुधिर पराजुलीले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि लागत मूल्य घटाउनु पर्ने बताउनु भयो । नेपालमा अहिले पनि इन्टरनेटमा ४६ प्रतिशतभन्दा धेरै कम लागिरहेको भन्दै जसरी लागत कम गर्न सकिन्छ त्यसैअनुसार सेवा सस्तो बनाउन सकिने बताउनु भयो ।

सन् २००६ देखि हरेक वर्ष मे १७ अन्तर्राष्ट्रिय विश्व दूरसंचार र सूचना समाज दिवस मनाउने गरिन्छ । यस वर्ष पनि 'चुनौतीपूर्ण समयमा डिजिटल रूपान्तरणको गति' 'थिम'मा उक्त दिवस मनाइँदै छ । नेपाल सन् १९५७ डिसेम्बरमा आइटियुको सदस्य राष्ट्र भएको थियो । सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई अधिकतम जोड दिँदै ग्रामिणक्षेत्रसम्म डिजिटल कनेक्टिभिटी तथा फाउण्डेशनको विकास गर्दै डिजिटल डिभाइड कम गर्दै लानु यस दिवसको उद्देश्य रहेको छ । नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले सञ्चालन गरेको भर्चुअल कार्यक्रममा २ सय १० जना बढिको उपस्थिती रहेको थियो ।

~**~

ANNEX 7- WTIS DAY 2021 HIGHLIGHTS AND MEDIA COVERAGE

A. WTIS DAY 2021 - EVENT BANNERS

PROGRAM ON THE OCCASION OF
WORLD TELECOMMUNICATION & INFORMATION SOCIETY (WTIS) DAY 2021

THEME
ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION IN CHALLENGING TIMES.

17th May 2021

Program Details:

Interaction on : Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times
Date : 17th May 2021, Monday | जेठ ३, २०७८, सोमवार
Time : 11:30 AM onwards (Zoom Room opens 11:15 AM)
Venue : Online via Zoom

Organized by

 Nepal Telecommunications Authority (NTA)

ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES.
 World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021

17th May 2021, Monday | जेठ ३, २०७८, सोमवार


Hon.ble Minister Parbat Gurung
 MoCIT
 (Chief Guest)


Mr. Hari Prasad Basyal
 Secretary MoCIT
 (Special Guest)


Mr. Purushotam Khanal
 Chairperson
 (NTA)


Mr. Manohar Kumar Bhattarai
 ICT Expert
 (Presenter)

Interaction on "Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times."

Time : 11:30 AM (NPT) onwards (Zoom Room opens 11:15 AM) | Venue : Online via Zoom

Organized by

 Nepal Telecommunications Authority (NTA)

INTERACTION PANEL ON
"ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES"
 On the Occasion of World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021

17th May 2021, Monday | जेठ ३, २०७८, सोमवार

Resource Persons


Mr. Kewal Prasad Bhandari
 Member Secretary
 National Planning Commission (NPC)


Mr. Bam Bahadur Mishra
 Deputy Governor
 Nepal Rastra Bank


Mr. Shovakanta Poudel
 Spokesperson/Joint Secretary
 MoCIT


Mr. Dilli Ram Adhikari
 MD
 Nepal Telecom


Mr. Mangesh Lal Shrestha
 Chairperson
 ICT Development Committee (FMCC)


Mr. Min Prasad Aryal
 Director (NTA)

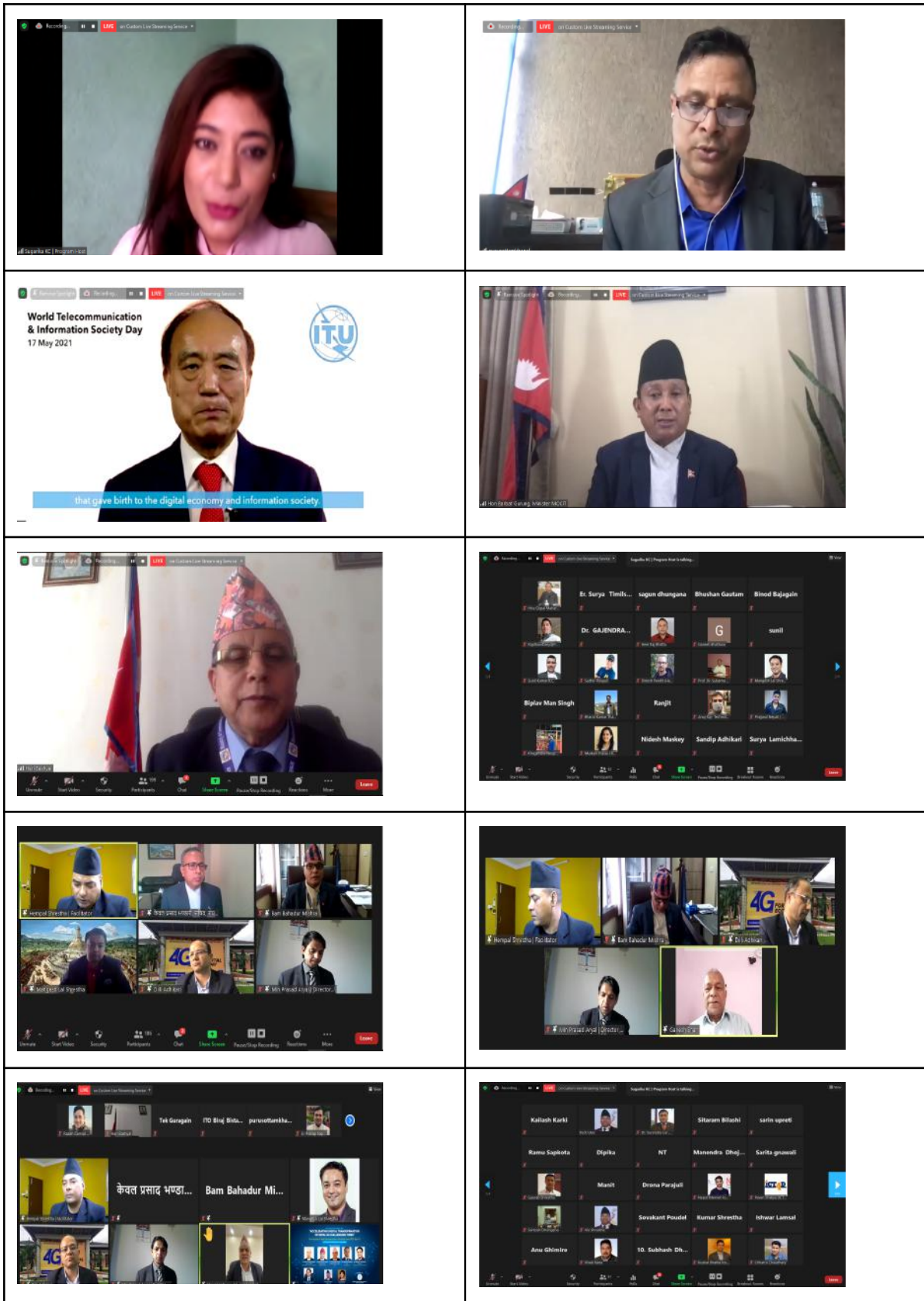

Mr. Hernal Shrestha
 Facilitator
 ICT SPECIALIST

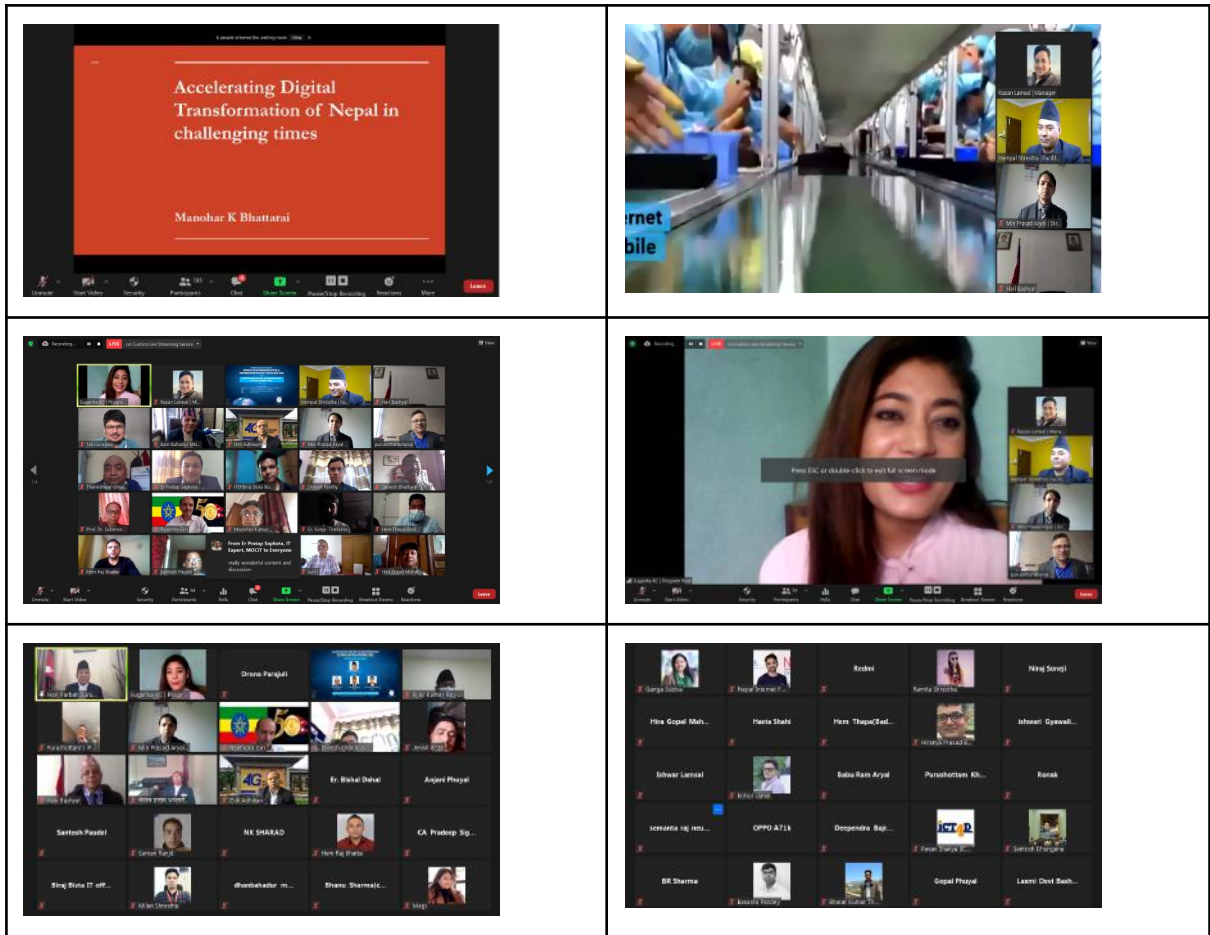

Ms. Sugarka KC
 PROGRAM HOST

Organized by

 Nepal Telecommunications Authority (NTA)

B. WTIS DAY 2021 - EVENT ZOOM SHOTS





ZoomShots from the Main Event on ZOOM | WTIS DAY 2021| 17th May, 2021

~**~

WISH FROM HON'BLE PARBAT GURUNG , MINISTER, MoCIT

 **Parbat Gurung** ✓
May 17 at 2:15 PM · 🌐

सूचना र प्रविधिको क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्ति, संस्था तथा कम्पनीहरुको उत्तरोत्तर प्रगति र समृद्धिको शुभकामना व्यक्त गर्दछु। नेपाल सरकारले सूचना र प्रविधिको माध्यमबाट मुलुकलाई समृद्ध बनाउने अभियान सुरु गरेको छ । यस अभियानमा सम्बन्धित सबै पक्षको ध्यान केन्द्रित हुन सकोस्, विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको अवसरमा पुनः हार्दिक शुभकामना ।
३ जेठ, २०७८

ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES.
World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021
17th May 2021, Monday | जेठ ३, २०७८, सोमवार



👍❤️ 265 7 Comments 14 Shares

C. WTIS DAY 2021 - EVENT ON YOUTUBE

 <p>Hon'ble Minister Parbat Gurung, Minister MoCIT</p> <p>Honorable Minister Parbat Gurung, MoCIT on the program of WTIS Day organized by NTA</p> <p>Hon'ble Minister Parbat Gurung, MoCIT-YouTube</p>	 <p>Mr Bam Bd Mishra</p> <p>Bam Bahadur Mishra on the program of WTIS Day organized by NTA</p> <p>Mr. Bam Bahadur Mishra, NTA - YouTube</p>
---	---

D. WTIS DAY 2021 - EVENT LIVE ON FACEBOOK



~**~

E. WTIS DAY 2021 - INTERACTIONS, COMMENTS, FEEDBACK AND SUGGESTIONS

Note: No edits, spelling corrections or modifications have been committed to any chats, views, or opinions. All the interactions, suggestions, feedback, and comments are presented as it is.

1. **Babu Ram Aryal:** Best wishes to all on the occasion of world information society day.
2. **Dr. Surendra Lal Hada:** Best wishes on the occasion of WTISD 2021!
3. **OneCover Pvt. Ltd.:** Namaskar, Happy World Telecommunication & Information Society Day, Chiranjibi Adhikari (Secretary at CAN Federation)
4. **Rajendra Giri:** Congratulations and best wishes on World Telecommunication and Information Society Day 2021.
5. **Paaila Technology Pvt. Ltd:** Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021
6. **Bhanu Sharma,**Central executive member ,CAN Federation: Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021
7. **Punya pd Adhikari:** Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021
8. **Jenish Bista:** हार्दिक बधाई तथा शुभकामना
9. **gopal kandel:** happy world telecommunication day to all of respected sir and participant stay safe
10. **Hempal Shrestha | Facilitator:** Namaste and Happy WTIS Day 2021
11. **Bharati Pokharel:** उपस्तिथि सम्पूर्ण मान्यवहरुरुमा नमस्कार साथै शुभकामना ।बधाई
12. **Pravesh Koirala:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा उपस्थित सबैलाई शुभकामना!
13. **Samundra:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा उपस्थित सबैलाई शुभकामना!
14. **Tsering yungdrung lama:** सिमकोट गाउँपालिका बाट र म व्यक्तिगत तर्फबाट सबै लाई नमस्कार र हार्दिक बधाई तथा शुभकामना Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021
15. **Er. Surya Timilsina:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!
16. **Bharati Pokharel:** कार्यक्रम समयमा शुरु गर्ने बानी बसाउ।हामी कहिले सुधिने।धन्यवाद ।
17. **Thaneshwar Gnyawali:** Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021 सम्पूर्णमा बधाई।
18. **Lalit Saud:** Happy World Telecommunication & Information Society Day 2021.
19. **Rabindra Prasad Dhakal:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा उपस्थित सबैलाई हार्दिक शुभकामना!
20. **Manendra Dhoj Joshi:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!
21. **Dhirendra Chand Sodari:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!
22. **Prof. Dr. Subarna Shakya:** विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!

23. **Krishna Kumar Shah** IT & e-Gov Expert, PLGSP/UNDP, Province No. 2: विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!
24. **TN Acharya**: विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको उपलक्षमा सबैलाई शुभकामना!
25. **Biplav Man Singh**: CAN Federation को प्रतिनिधित्व त देखिएन नि किन होला ?
26. **Drona Parajuli**: नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणको आयोजनमा संचालन भइरहेको कार्यक्रम चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रुपान्तरणको व्यापकतामा को सफलताको शुभकामना गर्दै .सवैमा १५५ औं विश्व दुरसंचार तथा सूचना समाज दिवसको शुभकामना - वेबसफ्ट एसोसिएसन नेपाल
27. **Pravesh Koirala**: मनोहर सरलाई मेरो प्रश्न: तथ्यांकको महत्व निश्चय नै Artificial Intelligence र Data Science & Analysis को माध्यमले नीति निर्माण एवं परिमार्जनमा सान्दर्भिक रहेको छ। तर हालको समयमा "Corporations Owned Data" भन्दा "Person Owned Data" को अवधारणाले मुर्त रूप लिइरहेको छ। अर्थात् व्यक्तिको तथ्यांकलाई व्यक्तिले सरकार, नीजि व्यापारिक संस्था वा सेवा प्रदायकहरूलाई नदिन चाहेको देखिन्छ। यस परिप्रेक्षमा तथ्यांकको उचित संकलन एवं प्रयोगमा यँहाको के राय रहेको छ।
28. **Ved Kafle**: Congratulations on World Telecommunication and Information Society Day (WTISD)! Our secretary indicated about launching Nepal's communication satellite and using the allocated frequency. Can we know about the launching time plan? Are related documents available in public domains? We are eager to read them.
29. **Rajendra Giri**: Identification and authentication is most important that Nepal Government has to take decision and start identification and authentication processes urgently. Thanks Manohar jee.
30. **Pravesh Koirala**: मेरो दोस्रो प्रश्न: के सबै कुरा जोडिनु आवश्यक नै छ? सवारिसाधन, एलिभेटर, सामाजिक सञ्जाल आदिको आविस्कारलाई रुपान्तरणकारी मानिएको थियो तर हाल सानो दुरी सम्म जान पनि सबैले सवारिसाधनके प्रयोग गर्नुको साटो चिकित्सकहरूले हिड्नु भन्छन, एलिभेटरको प्रयोगको साटो सिढि चढनु स्वास्थ्यकर भनिन्छ, सामाजिक सञ्जालमा घोट्लिनको साटो भेटर कुराकानी गर्नु र समय बिताउनुलाई मानसिक स्वास्थ्यको हिसाबले उत्तम मानिन्छ। प्रविधिलाई commerce, public services, economy आदिजस्ता जीवनका प्रत्येक आयामहरूमा प्रविष्ट गरेर के हामी सार्चिके "Couch Potato" भएर सारा जिन्दगी बिताउन चाहन्छौं?
31. **Anjani Phuyal**: Pravesh, technology should be part of everyday life. We need to build lift and stairs both so it is inclusive to all. Switzerland has provided access to mountains by cablecar, hiking, trains and people has freedom to choose what they prefer.
32. **Pravesh Koirala**: Dear Anjani Sir, People's freedom has resulted in America's obesity rate of 42%. People should not be trusted to choose healthy over easy.
33. **Pavan Shakya (ICT4D)**: @Pravesh Koirala Sir, I think ICT must be used as a tool to enhance development process and empowerment of a community. But not to the extend that it start overruling our "daily activities". विकाश र विनास संग संगै जान्छन् तर मैले कुन कुरालाई अंगाल्ने भन्ने त म माथि नै निर्भर हुन्छ
34. **Anjani Phuyal**: Agree but we are maybe 100 or more years behind America or western world and we need to focus on aggressive developments and give choices to the public. The country where people have 100 tantrums to delay development, we can't give one

more excuse to delay the process. We are far from reaching the banish stage and for now we focus on aggressive development.

35. **CA Pradeep Sigdel:** Government shall provide Incentives on Tax and Concessional Loans in New ideas.
36. **Anjani Phuyal:** Public Cloud computing should be the 2nd fundamentals after the broadband internet but I can't see cloud being emphasised here at all.
37. **Vivek Rana:** Government intervention Vs. Government interference especially based on Non commercial basis. It gets shocking when ideas are coming out of the blue. Many digital Government led initiatives are following this path making the initiatives unsustainable in the long run.
38. **Abhimanyu Pandey:** Tech stack is an interesting concept ...
39. **Pravesh Koirala:** To be behind a country allows us the opportunity to avoid pitfalls of the said country. Let us not delay development anymore but let us also consider a sustainable approach. Let us focus on physical aspects as well and encourage physical activities of our citizens rather than the "get-everything-at-your-home-and-don't-venture-outside" model. Let us encourage our citizens to take social-media diet and encourage them to raise their head out of their smartphones to enjoy life every so often.
40. **Sunil Kumar K.C.:** मनोहर सर र सम्बद्ध सबैलाई, मेरो पहिलो प्रश्न: सूचना तथा प्रविधि क्षेत्रमा सरकार र निजी क्षेत्रको संलग्नता अपरिपार्य छ । सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा देखिएका नयाँ नयाँ प्रविधिहरूको उपयोग र वृद्धिलाई बढाउने निजी क्षेत्रको संलग्नता राम्रै देखिए तापनि सरकारी संयन्त्रमा अझै पनि संरचनात्मक तथा जनशक्तिको कमी नै रहेको देखिन्छ । सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र सूचना प्रविधि विभाग नीतिगत व्यवस्थाका लागि कार्य गरिरहेका छन् भने सूचना प्रविधिको पूर्वाधार प्रदान गर्न विकास समिति ऐन अन्तर्गत राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्रको स्थापना भएको देखिन्छ । प्रमाणीकरण नियन्त्रणको कार्यालय केही समय अगाडी खारेज भई कानुनी रूपमा अस्तित्वमा रहेको देखिदैन । सूचना प्रविधिको क्षेत्र तथा दायरामा वृद्धि हुँदै जाँदा तथा सरकारका विभिन्न सेवाहरूलाई अनलाइन मार्फत प्रवाह गर्दै जाँदा सरकारका संयन्त्रहरूलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउँदै लैजान पर्याप्त जनशक्तिको व्यवस्थापन पनि गर्नुपर्ने हुन्छ कि ?
41. **Sunil Kumar K.C.:** मेरो दोस्रो प्रश्न: Online मार्फत विभिन्न सेवाहरू प्रवाह हुँदै जाँदा त्यसमा प्रयोग गरिने Digital Code हरूको Standard बनाई प्रयोग गर्नुपर्नेमा सो भएको देखिदैन जसले गर्दा Data हरूलाई अन्तरआवद्धता गर्दा समस्या हुने देखिन्छ । यसका लागि के कसो गर्दा यस्ता Code हरूमा एकरूपता कायम गर्न सकिनेला ?
42. **Anjani Phuyal:** Agree and investing on physical hardwares to build massive datacenter which cost billions is absolute madness. We should rather focus on building solutions on the easily available tech stacks like public cloud.
43. **Asst. Prof. Dr. Bhoj Raj Ghimire:** Should government be the facilitator and infrastructure provider and provide business opportunity to the private sector or should it develop different software application and leave it unattended due to lack of support??? I am closely looking to many applications like SuTRA, FMS, and some more who lack support on the ground
44. **Pravesh Koirala:** Public clouds are best models for corporations and society and they should be encouraged. Some regulations of Banks and Government organizations, however, require that their data be stored

inside the physical boundary of the nation and thus they mandatorily require data-centers inside the country and can't use public clouds such as amazon or digitalocean.

45. **Abhimanyu Pandey:** There are globally accepted and used open source tech stacks including digital health ... might be worth considering
46. **Biplav Man Singh:** Identifying र Authentication कालागी Digital Signature प्रयोग गर्ने होईन र ?
47. **Pravesh Koirala:** @Sunil KC sir, नीजि संस्थाहरूमा प्रवेश गर्ने बित्तिकै ७०-८० हजार को तलबमान पाउने डोमेनका व्यक्तिहरू त्यसको आधा तलबमा कामकाज गर्ने सरकारी सेवामा किन प्रवेश गर्छन होला?
48. **Anjani Phuyal:** @Bhoj Raj: In my opinion governments should be aggressive on buildings policy rather than building solutions. Building solutions should be left for private sector and build competitive market.
49. **Sunil Kumar K.C.:** @Pravesh Koirala Sir, सरकारी सेवालाई पनि आकर्षक बनाउन आवश्यक कार्यहरू गर्नु पर्छ कि ?
50. **Asst. Prof. Dr. Bhoj Raj Ghimire:** Agreed @Anjani sir. But the reality is different.
51. **Bharat Kumar Thapa:** What kind of information do you want Universities to provide to help introduce and maintain ICT-related equipment, promote ICT-related instruction, and provide quality education?
52. **Prabin Raj Shakya:** decentralized and self-sovereign identity use garna sakne .. possibility kati huncha in context of Nepal ?
53. **Abhimanyu Pandey:** thank Manohar sir
54. **Pravesh Koirala:** मनोहर सरलाई धन्यवाद!
55. **CA Pradeep Sigdel:** thank you Manohar sir
56. **Bhaskar Bhatt:** if anyone from health ministry or some interested on EHR and nagar hospital digitization we are working similar kind of project
57. **Chandni:** thanks Manohar sir
58. **Sunil Kumar K.C.:** मनोहर सरलाई धन्यवाद ।
59. **Anjani Phuyal:** @Bharat: Universities should adopt industry relevant curriculums from Microsoft, Amazon, Google to bridge the gap between industry and academia.
60. **Anjani Phuyal:** @Deependra: Very nice example of Microsoft and Singapore government partnership. We should follow the same model in Nepal.
61. **sunil:** Excellent presentation and lots of information shared by Manohar Bhattarai ji.
62. **Pavan Shakya (ICT4D):** Thank you Manohar Sir. As usual, very comprehensive presentation
63. **Pravesh Koirala:** @सुनिल सर, सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको क्षेत्र अति-विशिष्ट क्षेत्र हो र यसको प्रोत्साहन अपरिहार्य छ भनेर नीति निर्माताहरूले नबुझेसम्म प्रोत्साहन सम्भव देखिदैन।
64. **sarin** **upreti:**
<https://blog.beaconstac.com/2021/01/vaccination-qr-code/>
65. **Rudra Prasad Adhikari:** How does digital transformation create justice to all the students residing in Himalayan, Hilly and Terai Region? What will be the role of WTIS to create an equitable society while using

different tools and technology? How can we cope with this critical situation by the use of technology? Thank you.

66. **SAHADEV CHAUDHARY:** नागरिक एप नै किन चाहियो ? जबकी इन्टरनेटको क्वालिटी र अफोर्डिबिलिटी नै छैन देशभरी भने शहरमा मात्रै नागरिक एपको के काम ? कतै सरकारी कार्यालय जाँदा सिधै फोटोकपी र ओरिजिनल कागजात माग्छ भने कसरी प्रभावकारी बनाउने ? घरी नागरिक एप, घरी राष्ट्रिय परिचय पत्र त अनेक प्लेटफर्म किन चाहियो ? एउटै गरे हुन्न ? मेरो प्रश्न सरकारका प्रतिनिधि र मनोसर सरलाई पनि ।
67. केवल प्रसाद भण्डारी, सचिव, रायोआ: श्री सहजकर्ताजी, समय व्यवस्थापनमा कठीनाई भै रहेको छ।
68. **Er. Surya Timilsina:** संचार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्रको प्रयोगबाट सरकारी सेवा प्रबाहलाई प्रभावकारी बनाउने हो भने सबै भन्दा पहिला डिजिटल डिभाइडलाई कम गर्नको लागि आधारभूत सूचना प्रविधि शिक्षा दुर दराजसम्म उपलब्ध गराउन आवश्यक छ ।साथै तथ्यांक र सूचनाको बेस लेबल स्थानीय सरकार भएको हुँदा शिक्षा,स्वास्थ्य जस्तै स्थानीय तहमा सूचना प्रविधि शाखा एबम सेवा केन्द्र खडा गरि सूचना प्रविधि संग सम्बन्धि शसर्त कार्यक्रमहरु चलाउन आवश्यक छ ।
69. **Abhimanyu Pandey:** Digital adoption is needed: but applicable only by those who can afford it.
70. **Ranjit: Invest on Youth :** Youths of now are aspiring candidates for contributing economic transformation of country and hence minimize the economic gap. Leaders of private sectors should empower them and put them ahead and invest on their venture. Current is making own's venture bigger, capitalist becoming more capitalist.
71. **Basanta Pandey:** बम सरलाई : पुरानो साल ब्याज/साँवा बुझाउन केहि सहूलियत थ्यो , येस्पाली केहि प्लान छ कि ने.रा. बैंकबाट ?
72. **Basanta Pandey:** Connect IPS त छदै छ, RTGS is great achievement in case of Nepal !
73. **Asst. Prof. Dr. Bhoj Raj Ghimire:** Why should I fill paper based KYC to each bank every some interval (say on year) that too same information? My basics do not change every 6-12 months. Very few things are dynamic. Can't we have an online Common KYC system which works for all banks. Plus KYC is not updated but we are forced to re-write all the things.
74. **Er. Surya Timilsina:** संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रतिनिधिलाई मेरो सुझाव तथा जिज्ञासा-MOCIT ले आफ्ना कार्यक्रम प्रभावकारी बनाउने हो भने स्थानीय सरकारसम्म शिक्षा स्वास्थ्य जस्तै छुट्टै सूचना प्रविधि शाखा स्थापना गरि बेस लेबलसम्म सूचना प्रविधि सम्बन्धि कार्यक्रम ल्याएमा डिजिटल डिभाइड कम हुने थियो साथै माथि बाट आएका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने थिए ।सेवा प्रबाह र सेवा प्राप्त गर्ने आम नागरिकसंग सबै भन्दा नजिक हुने भनेकै स्थानीय सरकार हो ।
75. **Binod Dhakal:** Need to go to NRB physically to deposit cash for payment of tender documents or any other payment related to payment. Hopefully this will addressed soon.
76. **Abhimanyu Pandey:** can we force every Government of Nepal entity to accept digital payment? might help in resolving 'some' issues?
Abhimanyu Pandey: .e.g tax payment
77. **Sunil Kumar K.C.:** बम बहादुर मिश्र सर लाई प्रश्न: हाल विभिन्न Digital Payment Gateway / Wallet हरू सञ्चालनमा रहेका छन् । यी सेवाहरु प्रयोग गर्दा सेवाग्राहीले अतिरिक्त सेवा शुल्क तिर्नुपर्ने देखिन्छ जुन विभिन्न Gateway तथा

Wallet हरूमा एकरूपता छैन । जसले गर्दा Digital Payment महुँगो पर्न गएको देखिन्छ । यसका लागि के गर्न सकिन्छ ?

78. **KSuv:** Financial security is next important to thing and focus.
79. **sarin upreti:** any focus on cryptocurrency of NRB?
80. **Bibek Kafle:** condition for launching of international payment system like paypal and skroll properly?and also about cryptocurrency
81. **Sanjaya Poudel:** In order to save the life in Pandemic or Epidemic what are the plans and technologies that has been initiated since last year from Governing Bodies besides the Financial discussion only. Centralized Dashboard, Service Mapping, Contact tracing, Health IT. Public health driven technology is no where in discussion.
82. **Deepak Bhandari:** On such type of crisis and critical situation for the digital transaction especially for online document and data sharing there is possibility of using digital signature certificates for legal validity. e-governance : Can be used for online different document and data submission. e-banking -Reports submission by bank and different stakeholder , E-kyc documents. For the better implementation of there should be proper co-ordination is needed.
83. **Abhimanyu Pandey:** not just yatayat, every government office is crowded,
84. **Sanjaya Poudel:** Agreed! we are much weak in implementation.
85. **Sanjaya Poudel:** In order to save the technology cost we can follow the opensource model of Estonia.
86. **Vivek Rana:** Very rightly said - Government is busy building App and not eco system. I had originally remarked this in 2018. But we do not want to LEARN.
87. **Pavan Shakya (ICT4D):** We all are talking about technology but forgetting the core element -- information. Nepal was active in IT or ICT since 1985 and we have come this far. When we can think of operability, why don't we think of open source based platforms ? What is the road map on implementation of open source based application in "Acceleration of Digital Nepal" or shall we make it agenda for next year's "Celebration Agenda" ? My question to the distinguished personalities through the Facilitator
88. **Abhimanyu Pandey:** we don't need to learn from others - KUKL can learn from NEA. I pay electricity bill through e-sewa, KUKL is not willing
89. **Deependra Bajracharya:** केवल सरको कुरा निकै सान्दर्भिक अनि प्राक्टिकल छन्। अलि बोल्ड steps लिने हो भने यो देशको tranfermation गर्न खासै समय लाग्दैन । शुभकामना ।
90. **Abhimanyu Pandey:** KUKL had e-sewa some years ago, but now it has gone back to 'pay at counter' system - why?
91. **Sanjaya Poudel:** Nepal has fear in adopting the opensource technology, government should build the ecosystem around the opensource enhancement, not just relying with vendor based implementation
92. **Rajendra Giri:** Dear Kewal jee: Pl connect mid-term plan of LG, PG and FG and annual budget and the cost assignment/budget disbursement. Do NPC have data of LGs and PGs midterm plans and annual plan and their regulation? I suggest to get LGs' projects, provincial projects and

- line agencies' projects like DUDBC's urban project bank and NPC project bank have to be combined and or/coordinated. Thanks.
93. **KSuv:** So true, government and bodies should be facilitator
94. **KSuv:** <<Question to Keshav sir>> Is not it time for National planning commission to see in integrated approach and lead in ICT sector for convergence of digital services, digital literacy and security ?
95. **Sanjaya Poudel:** Integrated approach ko Contact tracing implementation vayena sir
96. **Sanjaya Poudel:** Product chai launch vayo but not effective implementation,
97. **Shovakanta poudel** (joint secretary ,Mocit): Time is more valuable than money. You can get more money, but you cannot get more time
98. **Pavan Shakya (ICT4D):** Question to Min Sir @ NTA -- does NTA plan to facilitate Research and Development activities ? Technology always looks savvy but it must be used effectively as per local demand and context. Hence my submission is that organization like NTA must collaborate with University or relevant organization to work on making technology affordable and effective
99. **Don:** sir what about the quality of service after enhancing the digital transformation?
100. **Hempal Shrestha | Facilitator:** We will take some inputs from floor after Shovkanta sir's input, may I request our industry and sector champions to share their views and insights on the issue of how their sector is contributing to the acceleration of the Digital Tranformaiton in Nepal
101. **vKuSH:** <<Question to Kebal sir>> Is it not time for the National planning commission to see an integrated approach and lead in ICT sector for convergence of digital services, digital literacy and security ?
102. **Don:** sir the condition is not always applicable decreasing the cost increasing efficiency
103. **Sunil Kumar K.C.:** प्रश्न शोभाकन्त पौडेल सरलाई, Online Service हरू पर्याप्त मात्र हुँदैन त्यसको Sustainability पनि हुन पर्छ । सेवाग्राहीको Trust तथा सेवाग्राही मैत्री हुनु पर्ने हुन्छ । जसका लागि प्रवाह गरिएका सेवाहरूका निरन्तरता हुनु पर्ने हुँदा त्यसको लागि पर्याप्त संरचना तथा जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन हुनुपर्ने देखिन्छ । हालको संरचना तथा जनशक्ति पर्याप्त छैन । यस सम्बन्धमा सूचना प्रविधि क्षेत्रको Focal Ministry भएको हुँदा मन्त्रालयको धारणा के रहेको छ ?
104. **Abhimanyu Pandey:** How about shared infrastructure? Will it save costs? time? Abhimanyu Pandey: Does every ISP need to dig?
105. **KSuv:** Yes, that is true, the affordable case. Input cost minimization reduction having CDN, reduce tax cost, sharing infrastructure.. @Sudhir sir.. .This is most efficient way for Digital Nepal road
106. **Ramu Pandey:** Could not hear clear-cut plans for security of networks yet?
107. **Ramu Pandey:** Any Plans for Government Own Email Server? i want to ask the respective person.
108. **Dinesh Panthy:** @Min Prasad Aryal Sir, I suggest NTA to support and facilitate the building of telecom infrastructure (Like Mobile Tower) in high Himalaya and National Park area to bridge digital divide in high Himalaya region. The lengthy process of getting approval from

National Park and the cost of building infras are really expensive for the operators.

109. **Krishna Kumar Shah** IT & e-Gov Expert, PLGSP/UNDP, Province No. 2: The country has transformed its administrative hierarchy to Provinces and Local Government. Local Governments are the first contact points for the public in grass-root and they are responsible for providing e-services to the public. My query is regarding the ownership of the system and data. The Department of Transport Management user License registration system and the Provincial offices at Local government levels are providing services using that system. So the system's and data ownership should be taken by the Central Government or Provincial government. Similar is the case for the Department of Land Reform and Management, Land registration system.
110. **Tsering yungdrung lama:** कसैलाई नछुटनु कसै लाई नदोहोर्याउन दुर्गम को स्थनीयतहमा के कस्तो इन्टरनेट छ सबै लाई अनुरोध छ ।
111. **Sunil Kumar K.C.:** 5G को लागि देशभित्र नै Content Generation हनुपर्ने देखिन्छ । 5G ले देशको अर्थतन्त्रमा कस्तो असर गर्छ सो को लेखाजोखा हुनुपर्छ कि ?
112. **Ramu Pandey:** @bam bahadur sir,nrb- international payment gateway (like- paypal,) easy access kaile garna paune without limitation, can you share some plans?
113. **NT:** हामी Infrastructure focused भयौं । Software (HR) part लाई ignore गरेका छौं। यथा अवस्थामा technology थुपार्न त सकौला तर digital transformation प्राप्त र सो वाट citizen लाई value add हुने सम्भावना कमै देखिन्छ ।
114. **Deepak Bhandari:** We should give more effort on implementation of policy,rules,act,regulation. effort on co-ordination and co-operation effort on capacity and skill development of Human Resource effort on strengthening of infrastructure and basic foundation.

Some Important Questions from Social Medias

1. JB Bhushal Sharma: What are the opportunities in the private sector?
2. Ved Kafle: सचिवज्युको मन्तव्यमा नेपालको आफ्नै स्याटेलाइटको कुरा पनि आयो। साच्चै कति वर्ष भित्रमा नेपालले आफ्नो स्याटेलाइट स्पेसमा पठाउने ठोस योजना छ? सो योजनाका बारेमा लेखिएका डकुमेन्ट पब्लिक डोमेनमा छन् भने लिंक शेयर गरिदिनु भएमा आभारी हुने थिएँ।
3. Youman Maharjan: No offence but ,What kind of Digital transformation are we talking about here. People cannot even get updates about the availability of ICU, hospital Beds and Ventilators in the current crisis? The only app available is hamro swastha app which is not even useful for resource monitoring. What kind of technology utilization is this which cannot contribute in preventing deaths during a crisis.
4. Bishal Bhusal: when will Nepal open its door to crypto? Digital payment laii motivate garna ..data charge rate ghatauna jarurincha

~**~

F. WTIS DAY 2021 - MEDIA REPORTS AND WRITE-UP


S.N.	Name of Published Media	WebLink
1.	ICT Samachar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा विज्ञात कार्यक्रमा प्रस्तुति र 'प्यानल डिस्कसन' हुने (ictsamachar.com)
2.	Nepal Live	विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रूपान्तरणमा जोड (nepallive.com)
3.	Corporate Nepal	प्रविधिमैत्री सेवा सहजीकरण गर्न स्पष्ट मिति र नीति तोकिनुपर्ने। Corporate Nepal
4.	Nepal Press	दूरसञ्चार सेवालाई व्यवस्थित बनाउन सञ्चारमन्त्री गुरुङको सरोकारवालाको आग्रह – Nepal Press
5.	Ratopati	डिजिटल रूपान्तरणमा जोड दिँदै विश्व दुरसंचार तथा सूचना समाज दिवस मनाइयो Ratopati
6.	Nepalkhabar	मनाइयो विश्व दूरसञ्चार दिवस. डिजिटल रूपान्तरणमा सरोकारवालाको जोड (nepalkhabar.com)
7.	Nawakantipur	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस भर्चुअल कार्यक्रम गरी सम्पन्न - Nawakantipur
8.	Baahrakhari	विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रूपान्तरणमा जोड (baahrakhari.com)
9.	Karobar Daily	डिजिटल रूपान्तरणमा सरोकारवालाको जोड « (karobardaily.com)
10.	Businesspati	विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रूपान्तरणमा जोड (businesspati.com)
11.	Online Marg	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले यसरी मनायो विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस (onlinemarg.com)
12.	ICT Samachar	नेपालमा पनि मनाइयो विश्व दूरसञ्चार दिवस. डिजिटल रूपान्तरणमा जोड दिन सरोकारवालाको आग्रह (ictsamachar.com)
13.	Lokaantar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा आयोजित कार्यक्रम सम्पन्न. विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रूपान्तरणमा जोड (lokaantar.com)
14.	Artha Dabali	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस : विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रूपान्तरणमा जोड - Artha Dabali : nepal economic and business news portal

15.	ICT Samachar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा विज्ञात कार्यक्रम प्रस्तुति र 'प्यानल डिस्कसन' हुने (ictsamachar.com)
16.	Bizpati	Bizpati.com - Leading Economic Online News Portal From Nepal विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड दिन आग्रह
17.	Marga Darshan New	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस : विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड Margadarsannews.com (margadarsannews.com)
18.	Artha Bazar	विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड दिन आग्रह « Arthabazar.com
19.	Artha Bazar	विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड दिन आग्रह « Arthabazar.com
20.	Lokpath	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्रको सेवाप्रवाह विश्वसनीय बनाउनुपर्नेमा मन्त्री गुरुङको जोड « Lokpath
21.	ICT Samachar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस र नेपालको सम्बन्ध (ictsamachar.com)
22.	Everest Mission	Everestmission हरपल खबर, निष्पक्ष विश्लेषण
23.	Technology Khabar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस मनाईयो, विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड - Technology Khabar
24.	ICT Samachar	'सरकारी र निजी क्षेत्रमा डिजिटल ट्रान्सफरमेसनका कार्यहरु अगाडि बढेका छन्' (ictsamachar.com)
25.	Khabar Hub	कोरोना महामारीको विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड « Khabarhub
26.	ICT Samachar	मुलुकलाई पूर्ण डिजिटाइज गर्न बाध्यकारी नियम बनाउनु पर्छ- अध्यक्ष खनाल (ictsamachar.com)
27.	Corporate Khabar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस : विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड - corporatekhabar : Nepals first corporate news magazine and portal
28.	ICT Samachar	सञ्चार तथा सूचना क्षेत्रमा देश सानो ठूलो हुँदैः मन्त्री गुरुङ (ictsamachar.com)


29.	Tech pana	आज विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस, यसरी हुनुहोस सहभागी - Tech News Nepal Tech News Nepal (techpana.com)
30.	Artha Sarokar	विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा आयोजित कार्यक्रम सम्पन्न, विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड (arthasarokar.com)

G. WTIS DAY 2021 - MEDIA HIGHLIGHTS SCREENSHOTS

Screenshot and Images from Published Media/Newspaper




विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस :
विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल
रुपान्तरणमा जोड




काठमाडौं, वैशाख ३ - कोरोना संक्रमण जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा
आवश्यकता छ भन्ने सन्देशसहित विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस
(डिजिटल आइएसटी) कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल
दूरसञ्चार प्राधिकरणले गैर १७ करोड बजेटमा आज सोमबार भर्चुअल कार्यक्रम गरेको थियो ।

[Corporate Khabar](http://CorporateKhabar.com) | Date: 2078/02/03



दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा विज्ञाबाट
क्रपत्र प्रस्तुति र 'प्यानल डिस्कसन' हुने



दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसको अवसरमा नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले विदेश
विषयम विजिटल रुपान्तरणको गति विचारमा सहउत्तम लागिने उक्त दिवसमा प्राधिकरणले 'पुनर्नि
र्माण डिजिटल रुपान्तरणको गति विषयमा विशेष कार्यक्रम गर्न लागेको छ ।
यस हुन लागेको यस कार्यक्रमको विशेष प्राधिकरणले राम्रो कार्यको प्रस्तुति र प्यानल डिस्कसन रहेको
छ । विश्व तथा योजनासङ्गठनले यस अवसरमा दिवससम्म भन्ने टिप्पणी छ ।
स्वास्थ्य सुरक्षा हुनुपर्ने सूचना तथा सञ्चार (माइसिटी) विश्व सम्मेलन भूटानको पुनर्निर्माण सम्पन्न नेपाल
प्राधिकरणले सञ्चार क्षेत्रको विषयमा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छ ।

ictsamachar.com | Date: 2078/02/03

NEPAL LIVE
 नेपाल समाचार, खबर - Sunday, 02/03/2021 - 8:19 AM

सूचना-प्रविधि

अर्घाखाँची

विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड

नेपाल सरकार
 Kathmandu, Nepal, 02/03/21

कोरोना महामारी जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरण आवश्यक छ। हालैको विद्युत दुर्घटना तथा सूचना समाज दिवस (डिजिटल इन्डियासँगै) कार्यक्रम समग्र भएकै पछि क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसंचालन प्राधिकरणले गे २७ को अवसरमा सौम्यता भएर कार्यक्रम गरेको थियो।

Nepallive.com | Date: 2078/02/03

Announcement Promoted Content Vacancy SPJ Result Free to Unlock Roman to Nepali

BIZPATI.COM
 आज खबर सकिने ठाउँ
 & अन्य सुचनाहरू

STOCK - BANKING - INSURANCE - INDUSTRY - PRIVATE SECTOR - OPINION - FOCUS - BRANDS - UPDATE

विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड

Bizpati present's
 PREDICT & WIN

TELECOMMUNICATION

दूरसंचालन
 02/03/2021 09:02:07 AM +05:45

"ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES"

On the Occasion of World Telecommunication & Information Society (WTIS) Day 2021
 (02/03/2021, Monday, 7:30 AM - 9:00 AM)

Resource Persons:

- Mr. Nagesh Prasad Shrestha, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Sunil Kumar Bhattarai, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Shambhu Prasad, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. DDP Sunil Kumar Bhattarai, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Prakash Kumar, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Nagesh Prasad Shrestha, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Sunil Kumar Bhattarai, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Shambhu Prasad, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. DDP Sunil Kumar Bhattarai, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)
- Mr. Prakash Kumar, Director General, Nepal Telecommunication Authority (NTA)

Organized by:
 Nepal Telecommunication Authority (NTA)

FIBERNET

कोरोना महामारी जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरण आवश्यक छ। हालैको विद्युत दुर्घटना तथा सूचना समाज दिवस (डिजिटल इन्डियासँगै) कार्यक्रम समग्र भएकै पछि क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसंचालन प्राधिकरणले गे २७ को अवसरमा सौम्यता भएर कार्यक्रम गरेको थियो।

प्राधिकरणले यस दिनसमेत 'पुनर्निर्माण' संचयन योजनाको डिजिटल रुपान्तरणको तर्फा विषयमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। कार्यक्रममा सहभागिता गर्ने अर्थीको परिस्थितिमा डिजिटल रुपान्तरण आवश्यक भएको र त्यसको लागि सूचना प्रविधिको पूर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए।

कार्यक्रममा विशिष्ट कार्यक्रम प्रस्तुती र प्यानल डिस्कसन भएको थियो। कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै सचिव तथा सूचना प्रविधि मन्त्री यादव त्रुण्डले यस परिप्रेक्ष्यमा आएका विद्युत दुर्घटना आधुनिकता नैतिक निर्माण गर्ने र आवश्यक भए परिवर्तन गर्न नजान्नाथ अडस हुने भन्दै अर्थीको कठिनाई समाधानमा दूरसंचालन सेवा अड्न थोरै हुनुपर्ने बताए।

Bizpati.com | Date: 2078/02/03

अर्थ सरोकार
 बचत उपबन्धि १८ सर्वोच्च न्यायालय अर्जित
 वडो बीमापरीक्षार्थी बचत र प्रस्तावको जोडि
 बढाउनु

सम्पादन | लास उभार | विज्ञापन | कर्मचारी | मेसज पठाउनु | पर्यटन | जेठे-क्यान्टिन | स्वास्थ्य | शोध विज्ञान

विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवसमा आयोजित कार्यक्रम सम्पन्न, विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरणमा जोड

अर्थ सरोकार सम्पादकद्वारा

कोरोना संक्रमण जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरण अत्यावश्यक छ भन्ने सन्देशसहित विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस (इन्टरनेट/सर्विसेस) कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले मे १७ को अवसरमा सोमवार मधुवन कार्यक्रम गरेको थियो । प्राधिकरणले यस दिवसको अवसरमा चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रुपान्तरणको गति विषयमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो । कार्यक्रममा सहभागिले अहिलेको परिस्थितिमा डिजिटल रुपान्तरण अत्यावश्यक भएको र त्यसको लागि सूचना प्रविधिको पूर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिएका छन् । कार्यक्रममा विज्ञापन कार्यक्रम

Arthasarokar.com | Date: 2078/02/04

कारोबार

दूरसञ्चार | स्वास्थ्य | शिक्षा | कर्मचारी | पर्यटन | जेठे-क्यान्टिन | स्वास्थ्य | शोध विज्ञान

डिजिटल रुपान्तरणमा सरोकारवालाको जोड

प्रकाशित मिति: जेठ ३, २०७८ कारोबार

कारोबार सम्पादकद्वारा

ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION OF NEPAL IN CHALLENGING TIMES.

कारोबार अर्जित बचत अर्जित बचत अर्जित

Orange Savings Plus, बचत ८.५% को बचत + अन्य धेरै सुविधाहरू

कोरोना संक्रमण जस्तो विषम परिस्थितिसँग जुध्न डिजिटल रुपान्तरण अत्यावश्यक छ भन्ने सन्देशसहित विश्व दूरसञ्चार तथा सूचना समाज दिवस (इन्टरनेट/सर्विसेस) कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले मे १७ को अवसरमा सोमवार मधुवन कार्यक्रम गरेको थियो । प्राधिकरणले यस दिवसको अवसरमा चुनौतीपूर्ण समयमा नेपालको डिजिटल रुपान्तरणको गति विषयमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो ।

Karobardaily.com | Date: 2078/02/04

PROGRAM ON THE OCCASION OF

WORLD TELECOMMUNICATION & INFORMATION SOCIETY (WTIS) DAY 2021

THEME

ACCELERATING DIGITAL TRANSFORMATION IN CHALLENGING TIMES.

17th May 2021

Program Details:

Interaction on	: Accelerating Digital Transformation of Nepal in challenging times
Date	: 17 th May 2021, Monday जेठ ३, २०७८, सोमवार
Time	: 11:30 AM onwards (Zoom Room opens 11:15 AM)
Venue	: Online via Zoom

Organized by

Nepal Telecommunications Authority (NTA)

